

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №8

Частина восьма

Стенограма пленарного засідання

3 травня 2022 року

Київ 2022

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №8

Частина восьма

Стенограма пленарного засідання

3 травня 2022 року

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання восьме
(Вівторок, 3 травня 2022 року)

Частина восьма

Звернення Прем'єр-міністр Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії Бориса ДЖОНСОНА	...7
Виступ Президента України ЗЕЛЕНСЬКОГО В.О.	...9
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...12
Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...18
Прийняття Закону України «Про приєднання України до Конвенції про транскордонний вплив промислових аварій»	...18
Ратифікація Угоди між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії, з іншої сторони, про участь України у Рамковій програмі з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» та Програмі з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025), комплементарній до Рамкової програми з досліджень та інновацій «Горизонт Європа»	...18
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про Звернення Верховної Ради України до Палати представників та Сенату Конгресу Сполучених Штатів Америки щодо визнання Російської Федерації державою – спонсором тероризму»	...21
«Про Заяву Верховної Ради України з нагоди 77-ї річниці перемоги над нацизмом та про неприпустимість присвоєння Російською Федерацією перемоги над нацизмом»	...25

Внесення змін до:

Кримінального процесуального кодексу України
щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом ...29

Закону України «Про основи національного спротиву»
щодо надання можливості територіальній обороні виконувати
завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій» ...32

статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу»...33

Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину
строків підготовки до другого читання проекту
Закону України «Про внесення змін до Кодексу України
про адміністративні правопорушення щодо захисту честі
і гідності громадян та працівників правоохоронних органів» ...35

Внесення змін до Закону України «Про електронні комунікації»
щодо підвищення ефективності організації роботи
постачальників електронних комунікаційних мереж
та/або послуг в умовах воєнного стану ...40

Прийняття в першому читанні за основу із скороченням
наполовину строків підготовки до другого читання
проектів законів України:

«Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби»
щодо обмеження обігу лікарських засобів, виробництво
яких розташовано на території Російської Федерації
або Республіки Білорусь» ...40

«Про внесення змін до статті 3 Закону України
«Про деякі питання заборгованості підприємств
оборонно-промислового комплексу – учасників
Державного концерну «Укроборонпром» та забезпечення
їх стабільного розвитку» ...43

Внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо заборони політичних партій ...47

Інформація:

про створення міжфракційного депутатського об'єднання
«Стратегічний форсайт України» ...47

про виключення зі складу депутатської фракції політичної
партії «Слуга народу» народного депутата Ковальова О.І. ...47

Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Закону України
«Про правовий режим воєнного стану» щодо функціонування
місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» ...47

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ВОСЬМЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
3 травня 2022 року, 12 година
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! *(Шум у залі).*

Шановні колеги народні депутати, прошу зайняти свої місця.

Шановні народні депутати та гості Верховної Ради України, у пленарному засіданні Верховної Ради України бере участь Президент України Володимир Олександрович Зеленський. Прошу привітати Президента України *(Оплески)*. Дякую.

Шановні народні депутати, сьогодні в нашому пленарному засіданні по відеозв'язку бере участь вельмишановний Прем'єр-міністр Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії Борис Джонсон. Давайте привітаємо його *(Оплески)*.

Шановні колеги, нагадую, що Верховна Рада працює в режимі пленарного засідання безперервно. Тому сьогодні відповідно до прийнятих нами постанов «Про організацію роботи Верховної Ради України в умовах дії надзвичайного та/або воєнного стану» та «Про організацію роботи Верховної Ради України у зв'язку з актом збройної агресії Російської Федерації проти України 24 лютого 2022 року» за пропозицією Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп ми продовжимо пленарне засідання.

Шановні колеги, за доброю нашою традицією ми розпочинаємо нашу роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Слава Україні!

Шановні народні депутати, сьогодні вже триває 69 день, як великий український народ і його героїчна армія дають жорстку відсіч повномасштабній російській збройній агресії. Увесь світ бачить світло безмежної любові українців до рідної землі, і ніяка російська темрява ніколи не зможе подолати це світло.

Шановні колеги, прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять наших полеглих героїв і героїнь, які мужньо стали на захист Української держави, її суверенітету, незалежності та територіальної цілісності. Вшануємо також пам'ять мирних громадян України всіх національностей, які були безневинно вбиті російською армією.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, сьогодні український парламент має честь послухати відеозвернення Прем'єр-міністра Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії Бориса Джонсона. Британський народ у найважчі для нашої держави часи твердо та рішуче підтримав суверенітет, незалежність, територіальну цілісність України, чим надихнув багато країн світу своєю безкомпромісною позицією щодо підтримки нашої держави. Український народ щиро вдячний Сполученому Королівству Великої Британії і Північної Ірландії за таку масштабну і значущу допомогу в протистоянні російському агресору.

З великою приємністю запрошую до слова вельмишановного Прем'єр-міністра Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії Бориса Джонсона (*Оплески*).

БОРИС ДЖОНСОН., Прем'єр-міністр Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії. Красно дякую.

Пане Президенте Володимире Зеленський! Пане Голово Верховної Ради України! Шановні народні депутати! Для мене величезна честь звернутися до вас у таку важливу історичну годину. Я вітаю вашу мужність. Ви продовжуєте свої засідання, незважаючи на варварський напад на вашу свободу. Щодня ракети і бомби, як дощ, зливою падають на голови безневинних людей на півдні та сході вашої країни. Путін і далі продовжує свою сміхотворну, незаконну кампанію проти української землі. Його солдати вже не мають виправдання через незнання того, що вони роблять. Вони скоюють воєнні злочини, їхні звірства зростають. Хоч би де вони тікали – залишали Бучу, Гостомель, Ірпінь та інші міста. Ми бачимо сліди цих звірств. Ми робимо все можливе, щоб притягнути їх до відповідальності за скоєні воєнні злочини. У цей момент невідомості, страху та сумніву за наше майбутнє маю для вас звістку: Україна переможе! Україна буде вільна! (*Оплески*).

Я скажу вам, чому вірю у вашу перемогу. Шановні депутати, коли ви до мене звернулися торік і сказали, що є дуже багато доказів того, що Путін планує напад, – ми бачили батальйонні тактичні групи, сотню вздовж кордону з Україною. Пригадую почуття жаху, але і здивування. Я був у Києві та зустрічався з вами перед війною, стояв на Майдані Незалежності, бачив, як вшановують загиблих, які боронили Україну від російської агресії. Я ходив чудовими вулицями вашої столиці, бачив достатньо української волі. Знав, що Кремль припускається надзвичайно страшної помилки, знав, що це буде помилкою. Хто має вуха, той чує, хто має очі, той бачить, що Україна боротиметься, боронитиметься. Однак кремлівська пропаганда казала, що як ніж у масло ввійде російська військова навала. Пам'ятаєте, як вони це проголошували, казали, що пан Президент може вільно виїхати з країни. Він сказав: «Та ні. Дякую».

Вони також сказали, що можна поділити Україну, а влада буде в Лондоні чи в Польщі. Ви довели, що вони помилялися. Усі військові експерти пророкували, що Україна впаде, а ваші селяни захоплювали своїми тракторами російські танки, ваші пенсіонери виходили на дороги і зверталися непарламентськими

виразами до нападників (*Оплески*). На тимчасово окупованих частинах України ваша людяність повстає у протестах щодня. Ваші воїни – три до одного, завжди кількісна перевага на боці ворога, але на боці ваших хоробрих левів – мужність і відданість своїй країні.

Ми бачимо, що міф путінської непорушності, нездоланності розвіяний як дим. Натомість ваша країна стоїть, як фортеця. Путінська воєнна машина спіткнулася об український патріотизм, перечепилася та розбилася. Ваша любов до країни зупинила їх (*Оплески*). Це година слави України, що буде в пам'яті наступних поколінь, про це переповідадуть онукам і правнукам. Українці навчили весь світ, що брутальна навала агресора нічого не може заподіяти народові, який обрав свободу. Вони скажуть, що українці своєю впертістю, своєю жертвовністю довели, що гармати і танки не можуть придушити націю, яка бореться за свою незалежність. Ось чому я вірю і знаю, що Україна переможе.

Ви довели, що має слухність стара приказка: не розмір собаки важить, а розмір битви, на яку прийшов битися собака. Я не знаю, чи така ідіома є в українській мові, але думаю, що ви зрозуміли. Дружні сороки змія посадять.

Отже, ви бачите, що Київ – це столиця держави, що має звитягу ХХІ століття, найбільшу значущість цієї звитяги. Ви показали історичну помилковість путінських поглядів, коли провідник спирається на страх, коли він шахрує на виборах, коли запроторює за ґрати своїх критиків, коли оточений улесливими блюдолизами, – він припускається катастрофічної помилки, і це стається саме тому. Ми добре розуміємо цю небезпеку у Великій Британії та в Україні. Саме тому, що ми демократичні країни і маємо вільні засоби масової інформації, вільні вибори, правовладдя. Ми маємо здорові, сильні парламенти на кшталт Верховної Ради України. У цьому – наш найпотужніший оберіг проти загарбників, проти свавільної влади. І коли автократ заміряється зламати ці інститути, він здається нам велетом. Хтось може повірити цьому колосові, але він сіє зерна своєї власної поразки, катастрофи, тому що настане момент, коли він припуститься найгіршої помилки. Найгіршою помилкою Путіна було прийти в Україну. Ви бачите тепер – обгоріли жалюгідні снасті танків і броньованих машин, що є доказом його великої помилки. Це найліпша реклама демократії. Путін хотів заволодіти Києвом. Але натомість під час мого візиту до Києва я побачив справжніх хазяїв країни й міста, які супроводжували мене. Я багато знаю про ту тяжку ціну, що Україна вже заплатила і ще платить за свій героїзм.

Сьогодні принаймні один українець із чотирьох мусив покинути свою домівку. Дві третини українських дітей стали біженцями, перебувають поза межами свого дому чи країни. Ніхто не може однозначно зазначити, як розв'язати цей конфлікт. Україна має говорити голосно. Не може бути будь-яких поступок, компромісів перед Володимиром Путіним. Ми знаємо, що сталося з людьми, які залишилися в тенетах цього нападника.

Ми – ваші друзі і маємо дуже скромно говорити про те, що сталося 2014 року. Тоді відбулася перша чужа навала в Україну, тоді забрали Крим, почалася війна за Донбас. Правда в тому, що ми занадто повільно починали

розуміти, що сталося. Ми тоді не збагнули цього одразу та не змогли накласти потрібних санкцій на Володимира Путіна – ми більше не маємо права на повторення цієї помилки (*Оплески*). І також саме тому, що ваша мужність, ваша сміливість, ваша жертвовність дала змогу українцям бути господарями власної долі. Ви – господарі свого майбутнього. Ніхто не має права вам нав'язувати своїх думок чи своїх уявлень про українців. Велика Британія піде за вами. Ви ведете вперед, а ми – ваші віддані друзі, і цим пишаємося (*Оплески*). Я пишаюся тим, що наша Посол Мелінда Сіммонс повернулася до Києва та знову запрацювало наше посольство.

У січні, як згадав пан Голова Верховної Ради України, ми надсилали вам і протитанкові ракети, і NLAW, які тепер стали дуже популярними. Ми цю допомогу посилюємо, прискорюємо, працюючи з-понад десятком країн, які постачають озброєння в Україну. Ми надсилаємо тисячу одиниць танків і броньованих машин. Найближчими тижнями надішлемо *Brimstone* (це протикорабельні ракети, ракетні системи) і броньовані машини, щоб евакуювати людей із захоплених територій, щоб боронити тих, які мають оберігати критичну інфраструктуру (*Оплески*).

Ми запроваджуємо новий пакет підтримки – 300 мільйонів фунтів стерлінгів. Радари, щоб визначати, де перебуває артилерія, що націляється на ваші міста, дрони, щоб підсилити вашу піхоту й ваші наступальні сили. Для того щоб разом з іншими вашими друзями постачати вам зброю, надавати гуманітарну допомогу задля здобуття нашої мети – зміцнити Україну так, щоб ніхто ніколи не насмівся на неї зазіхати.

У Великій Британії, у моїй країні, ви бачите українські прапори скрізь: на шпилях церков, у вітринах крамниць, на вулицях. Є багато причин, чому ваша країна викликає такі спочуття у британців. Це конфлікт, що не має якоїсь моральної подвійної сили, не має сумнівів у тому, хто тут має слухність. Ви постали проти вбивчої агресії Путіна, ви бороните своє право на самовизначення, проти шаленого путінського реваншизму. Це демократія проти тиранії, це воля проти утисків, це право проти безправності, це добро проти зла. Саме тому Україна має перемогти і обов'язково переможе.

Коли ми бачимо героїзм українців, коли ми бачимо їхню сміливість та особисту мужність вашого Президента Володимира Зеленського, ми знаємо, що Україна переможе (*Оплески*). Ми зробимо все, що зможемо, усе, що треба для того, щоб Україна постала знову як незалежна суверенна держава.

Дякую вам за увагу. Слава Україні! (*Оплески*).

Дякую вам усім, і нехай Бог допомагає. Ми з вами (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Президент України Володимир Олександрович Зеленський (*Оплески*).

ЗЕЛЕНСЬКИЙ В.О., Президент України. Дуже дякую.

Шановний пане Прем'єр-міністре! Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Пані та панове! Насамперед я хочу подякувати лідеру

Великої Британії Борису Джонсону та всьому народу Сполученого Королівства. За слова, які ми чуємо. За дії, які ми бачимо. За підтримку, яку ми відчуваємо. За допомогу, яку ми реально отримуємо. За перемогу, яку ми разом точно здобудемо! *(Оплески)*.

8 жовтня 2020 року наші країни стали стратегічними партнерами, а 24 лютого 2022 року довели: наше партнерство – не на папері. Наше партнерство – на полі битви. Битви за спільні ідеали, битви за спільне майбутнє.

Майже десять тижнів, як Російська Федерація оголосила їм повномасштабну війну і вторглася на нашу українську прекрасну землю. За цей час Україна і Британія пройшли шлях від партнерів до друзів та братів. А той, хто брехав, що друг і брат, – шлях від сусіда до окупанта і терориста. Чи це сумно? Так. Чи це лячно? Ні. Бо ці майже десять тижнів довели: не страшно, коли проти тебе такий злий ворог, якщо поруч з тобою – такий добрий друг. Такий, як Велика Британія і лідер Борис Джонсон *(Оплески)*.

Ці слова, ви знаєте, це не лестощі, не люб'язність, це – реальність. Ми разом. Щодня ми на зв'язку. Щодня. Якщо в нас немає розмови сьогодні – це означає лише одне: ми зайняті тим, про що домовлялися під час розмови вчора. І так майже всі ці тижні, увесь цей складний час. Заради однієї мети, заради однієї миті – першої секунди перемоги. Заради однієї епохи – епохи, де панує мир. В Україні, а отже, і в Європі, а отже, у світі.

Я хочу подякувати Великій Британії, яка разом з нами наближає цю мить і яка готова стати гарантом нашої безпеки. Ця моя подяка – не формальність, бо знаю, що й гарантії Великої Британії ніколи не будуть формальністю для України. Бо ці майже десять тижнів довели: ваше слово – тверде, а дії – рішучі. Без жодних «майже». Ненавиджу цього слова – «майже». Так само, як і наша взаємодія та підтримка британських союзників. Передусім це зброя і техніка для наших військових, які захищають від російських окупантів і Україну, і Європу, весь світ. Не озвучуватиму всіх деталей на широкий загал – нехай це щодня стає для агресора неприємним сюрпризом.

Натомість можу відкрито сказати про всі інші форми підтримки. Це гуманність і допомога нашим біженцям та внутрішньо переміщеним особам, це ліки, їжа, швидкі й пожежні машини та інша велика гуманітарна допомога. Це справедливість і сприяння в розслідуванні воєнних злочинів Російської Федерації в Україні. Це стійкість. Макрофінансова допомога для нашої економіки. Це скасування мит, скасування квот для нашої двосторонньої торгівлі. Це відбудова нашої країни, відбудова Києва та Київської області, до якої долучиться Велика Британія.

Це важливі глобальні речі. Санкції проти Російської Федерації, ембарго на енергоносії, блокування активів. Це і звичайні, дуже прості людські, але не менш важливі, знакові речі: синьо-жовті прапори по всій Великій Британії, на Трафальгарській площі та Даунінг-стріт. Коли нас підтримують Лондон, Единбург, Кардіфф, Белфаст, Ліверпуль, Манчестер та сотні інших міст цієї великої держави. Коли Україну підтримують Герцог і Герцогиня Кембриджські, сери

Пол Маккартні, Елтон Джон і Стінг, Річард Бренсон, Джоан Роулінг, подружжя Бекхемів, Бенедикт Камбербетч, музиканти *Queen, Pink Floyd, Deep Purple*, Ед Ширан, Г'ю Лорі, Стівен Фрай, Кіт Харінгтон, Емілія Кларк, Деніел Редкліфф і, звісно, Її Величність Королева Єлизавета II (*Оплески*).

Також дуже важливо – повернення Мелінди Сіммонс (*Оплески*) і нещодавній візит Прем'єр-міністра Джонсона в дуже складний час і в дуже потрібну мить. Наша прогулянка київськими вулицями показала світу, що відчуває серце України. Це біль. Але люди, яких ми там зустрічали, їхні слова, їхні очі, посмішки, подарунки (до речі, уже знамениті півники, такі ж, як у Бородянці) – усе це показало світу, що відчуває наша українська душа. Нескореність, незламність, а отже, надія на перемогу (*Оплески*). Сьогодні і я, і наш парламент, і весь український народ можуть сказати єдине: ми дякуємо, Британіє! Дякуємо, друзі! (*Оплески*).

Ще декілька слів. Я коротко. Шановні народні депутати України! Погодьтеся, будь ласка: коли у цій залі панує така єдність – це безцінно! За ці майже десять тижнів я звертався до Палати громад, Конгресу США, Європарламенту, Бундестагу, Кнесету, Сейму і багатьох інших парламентарів і парламентів різних держав, але не звертався до вас. І це не зневага, а навпаки – це велика довіра до вас. Ви тут. Ви добре знаєте, що відбувається у нас, що відбувається в нашій державі. Ми всі – громадяни цієї великої держави, і ви прекрасно знаєте, що робити. Я вірю: за ці майже десять тижнів це не змінилося. Я буду щасливий, якщо наступне стане для вас очевидним і безспірним. Ви – народні депутати найвеличнішої держави у сучасному світі! Упевнений в цьому! Ви – народні депутати України. Ключові слова «народ» і «Україна» (*Оплески*).

Думаю, дрібниці, політиканство ми забудемо до мирних часів, хоча краще забути назавжди. Порядок денний Верховної Ради очевидний, ключове слово – «порядок» (*Оплески*). Думаю, що немає часу на спам, на сварки й на піар – вас і так усі знають (*Оплески*). Думаю, важливий мудрий раціоналізм і здоровий націоналізм – усе це сьогодні для нас дуже важливо. Ви – частина великого українського війська. Ваш фронт – це законодавче поле, на якому ви маєте працювати для нашого народу, для кожного з нас, для нашої держави, для нашої перемоги. Як наша армія, так і вся країна. Працювати 24/7. Без вихідних, без зайвих емоцій, гасел тощо. Сьогодні в нас з вами – одна партія, і ця партія – Україна. Одна фракція – Україна (*Оплески*). У нас одна монобільшість – Україна. Єдина, сильна, незалежна. І все, що їй не допомагає чи, не дай Боже, гірше – шкодить, послаблює або розколює, має бути – ні! – не в меншості. Це має залишитися в минулому. Так само, як і чийсь надії, кого тут зараз немає, десь там пересидіти. Зараз відсутність депутата, як на мене, виправдовує лише дві речі: його робота за кордоном або в регіонах заради інтересів нашої держави, або його смерть заради інтересів держави. Інше для України не має сьогодні ніякого інтересу, інше їй не потрібно, іншого в ній не буде, інше йде слідом за російським військовим кораблем! (*Оплески*).

Наостанок хочу сказати. Будь ласка, не витрачайте часу на зайві закони. Є важливі пріоритети для держави. Я знаю, що ви – професійні люди, ви будете це робити. Держава очікує. На другорядні ініціативи й неважливі речі не марнуйте, будь ласка, свого й мого часу, і народу України. Як на мене, закони мають бути вчасними, як ленд-ліз, влучними, як наша «Стугна» і «Байрактар», і приносити користь, як «Нептун» (*Оплески*). І славу, як наше військо, і бути такими, що увійдуть в історію, як народ України! Слава Україні!

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте ще раз подякуємо Президенту України за участь у пленарному засіданні, а також Вельмишановному Борису Джонсону за участь у пленарному засіданні, його непохитну й потужну підтримку України (*Оплески*).

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, займаємо свої місця, переходимо до нашої роботи.

Будь ласка, починаємо з приємного. Сьогодні день народження в нашого колеги народного депутата Сергія Валерійовича Буніна з фракції «Слуга народу». Привітаємо Сергія Валерійовича (*Оплески*).

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися, враховуючи, зокрема, що сьогодні вівторок, що перед початком розгляду питань порядку денного ми надаємо по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп. Прошу представників фракцій та груп записатися на виступи. Виступ з трибуни.

Від фракції «Батьківщина» хто буде? Юлія Володимирівна? Будь ласка.

Наливайченко. Кожем'якін.

Фракція «Батьківщина», Кожем'якін. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Слава Україні! Колеги, я вас вітаю! Дякую моїй фракції «Батьківщина» за те, що вона мені як одному з командирів добровольчого формування надала можливість виступити зі зверненням до парламенту.

Я попросив Комітет з питань національної безпеки, оборони і розвідки розглянути проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо надання можливості територіальній обороні виконувати завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій».

Що мається на увазі? На сьогодні в добровольчому формуванні 120 бійців, які мають вищу юридичну освіту. Це судді, прокурори, співробітники правоохоронних органів, це ті люди, які можуть чітко виконувати завдання щодо відібрання пояснень і заяв стосовно тих злочинів, того геноциду, що було вчинено в містах, визволених нашими Збройними Силами від орків: Бучі, Гостомелі, Ірпені.

Колеги, це питання розглянуто на засіданні комітету, внесено проект закону. Я вас прошу це зробити для того, щоб мобільні бригади наших юридичних бійців могли це документувати, куди не доїжджає Генеральна прокуратура і Національна поліція. Саме вони в тих дуже далеких місцях у Київській області та в будь-яких містах України можуть це робити.

Треба внести зміни до частини третьої статті 3 Закону «Про основи національного спротиву», додати як пункт 13, – це дуже важливо. Я вас прошу цей законопроект [№ 6521](#) сьогодні включити до розгляду. Він важливий, ніж будь-які ті, що стоять у порядку денному, – там п'ять-шість проектів, які зараз, вибачте, нікого не цікавлять. Як сказав Президент, приймайте те, що на сьогодні потрібно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, фракція «Голос», Осадчук. Рудик.
Кіра Рудик. Будь ласка.

РУДИК К.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Фракція «Голос». Колеги, сьогодні ми розглядатимемо надзвичайно важливий проект постанови – «Про звернення Верховної Ради України до Палати представників та Сенату Конгресу Сполучених Штатів Америки щодо визнання Російської Федерації державою – спонсором тероризму». Це не просто політичне визначення, це чіткий юридичний термін, такий як маніяк, терорист, вбивця, гвалтівник, крадій.

Росію потрібно визнати країною – спонсором тероризму, тому що такими визнані Лівія, Ірак, Сирія, Північна Корея, Іран. А Росія перевершила їх у своїх злочинах. Росію потрібно визнати країною – спонсором тероризму. Це дасть можливість їй стати ще токсичнішою для країн світу, для будь-кого, хто навіть надумає їй допомагати. Той, хто спонсорує країну – спонсора тероризму, є сам терористом.

Росію потрібно визнати країною – спонсором тероризму, тому що це санкції на постачання зброї, ембарго на нафту, довготривалі санкції на економічну допомогу, які не будуть зняті швидко.

Росію потрібно визнати країною – спонсором тероризму, тому що це правда. А ми, українці, навчилися говорити правду дуже чітко. Росія – країна – спонсор тероризму, Росія – терорист і повинна за це заплатити.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Неклюдову Валентину Михайловичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, прошу надати слово моєму колезі Єгору Черневу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єгор Чернів. Будь ласка.

ЧЕРНІВ Є.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Ми сьогодні почули дуже багато від нашого справжнього партнера – Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії. Це не лише на словах. Я буквально вчора повернувся із Західної України і бачив на власні очі, як ми вже отримуємо важке озброєння, яке так довго чекали від наших партнерів: Сполучених Штатів Америки, Великої Британії. І після «Рамштайну», після зібрання 40 країн, які взяли на себе зобов'язання допомагати Україні до нашої перемоги, я цілком упевнений у тому, що ми переможемо, Україна переможе. Західний світ переможе, демократія переможе тоталітаризм.

На жаль, у нас ще багато випробувань, ще багато зброї в нашого ворога, ще багато солдатів у нашого ворога. Але я впевнений, що та зброя, яка постається нам, – це зброя нового покоління, і вона дасть нам перевагу. Дуже важливе і, мабуть, найголовніше, що, окрім нас самих, у нашу перемогу вірить увесь цивілізований та західний світ, а отже, ми точно переможемо.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Слово надається народному депутату Бакунцю Павлу Андрійовичу, депутатська група «Довіра».

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово! Народні депутати! Пані та панове! Вітаюся до всіх вас з християнським привітом: Христос Воскрес! Сьогодні з цієї високої трибуни від усієї депутатської групи «Довіра» хочу насамперед подякувати тим, завдяки кому ми з вами, кожен із нас, маємо можливість працювати на своїх робочих місцях. Подякувати нашим воїнам, нашим захисникам і захисницям, які, не

боячись, міцно стоять в обороні рідної держави, в обороні нашого дому. Сьогодні також хочеться подякувати і тим добровольцям, волонтерам, і тим нашим міжнародним партнерам, котрі, побачивши міць українського воїна, увірувавши в силу української нації, продовжують нам більше й більше допомагати. Ми дякуємо сьогодні Великій Британії, яка наближає нас до цієї довгоочікуваної миті перемоги, як говорить Президент України.

Сьогодні ми очікуємо підписання закону про ленд-ліз, який дасть змогу отримувати все більше озброєння від Сполучених Штатів Америки.

Сьогодні ми дякуємо німецькому Бундестагу, який також ухвалив рішення допомагати Україні важким озброєнням. Продовжується міжнародне визнання дій Росії в Україні геноцидом, і це рішення приймають парламенти Канади, Естонії, Латвії та інші.

Сьогодні ми приймаємо рішення про звернення до Конгресу Сполучених Штатів Америки про те, щоб визнати Росію спонсором тероризму, щоб увесь світ побачив, як жорстоко російські найманці, окупанти знищують наші українські міста і села, як жорстоко поводяться з мирним, беззбройним українським населенням, вбиваючи жінок та дітей. Однозначно, їх потрібно на міжнародному рівні визнавати терористами і посилювати санкції проти цієї країни-окупанта.

Ми віримо в те, що сьогодні та в наступні дні кожен, працюючи на своєму місці, зробить покровоку велику допомогу нашим воїнам, і всі разом приблизимо нашу Україну до цієї довгоочікуваної миті перемоги.

Слава Збройним Силам України! Віримо в них, пишаємося ними. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Батенку Тарасу Івановичу, депутатська група «Партія «За майбутнє».

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановна українська громадо! Воююча нації і нескорена нації! Війна, яка сколихнула світ і змінила його докорінно. Україна і світ має справу із самим жорстким агресором із часів Другої світової війни. Ці російські виродки, які прийшли на нашу землю і сплюндрували її, мають бути покарані. Рано чи пізно покарані, і покарані персонально. Тому нам важливо сьогодні в цьому залі ухвалити рішення щодо співпраці з Міжнародним кримінальним судом (МКС), що дасть можливість знайти будь-де кожного виродка російського агресора, який потупцював по українській землі. Російський виражений фашизм має однозначно зазнати поразки, і ми в цій боротьбі не єдині. Бо війна в Україні – це кінець режиму Путіна і його послідовників, на жаль, ціною великих жертв українців.

Президент правильно сказав (і ми повністю підтримуємо зусилля Президента в боротьбі з російським агресором) про те, що сьогодні в українському парламенті є одна монобільшість, і ця монобільшість називається «Україна».

Правильне порівняння. Але, безумовно, ми хочемо нагадати ще раз пропозицію наших колег народних депутатів з різних фракцій – і «Європейської солідарності», і «Голосу», і «Слуги народу», що в такий важливий для України час представники «руського міра» (нехай колишні представники «руського міра» в Україні) не можуть бути учасниками законотворчої діяльності у Верховній Раді України. Ви знаєте, про яку перефарбовану фракцію я сьогодні кажу. Тому прошу колег з регламентного комітету, пана Кальченка не зволікати і не розводити руками, а прийняти правильне рішення, зробити рішучі висновки, щоб потім це рішення не ухвалювало за вас і за нас українське суспільство.

Загалом я хочу подякувати всім нашим міжнародним партнерам від нашої депутатської групи «Партія «За майбутнє», які сьогодні не лише повертаються до Києва, а й усіляко підтримують нас. Подякувати Прем'єр-міністру Борису Джонсону за цю фантастичну підтримку, яку сьогодні він нам висловлює. Хочу сказати, що ми – разом зі світом, а світ – разом із нами. Україна однозначно перемає.

Слава Україні! Слава нації! Азовці, ви – сталь! Збройні Сили України – міць нездоланна! Я дякую всім нам, і наше велике завдання – вистояти і перемогти в цій війні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бойку Юрію Анатолійовичу, депутатська група «Платформа за життя і мир».

БОЙКО Ю.А., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане спікерче! Шановні народні депутати! У 2014-2015 роках приблизно півтора мільйона людей покинули свої домівки і стали внутрішніми переселенцями. Приблизно половина з них оселилася в Донецькій, Луганській областях – поблизу тих домівок, звідки вони виїхали.

Сьогодні ситуація набагато страшніша. За різними оцінками, 7 мільйонів людей покинули свої оселі й перебувають у країні, понад 4 мільйони – за кордоном. Це величезна проблема насамперед для цих людей, тому що вони повинні отримати сигнал, що їм робити далі.

Їм допомагають місцеві органи влади, волонтери, почала виплачувати гроші держава. Але коли з ними спілкуєшся і запитуєш, як у них справи, то в них, коли вони вже відійшли від шоку і всього жахіття, перше питання: а що буде далі? Я цілком упевнений, що нам треба в державі створити орган на центральному рівні, який займатиметься цими проблемами, тому що їх дуже багато: починаючи від того, як оформити документи на житло, яке втрачено, як отримати компенсацію, втрачені документи, куди їхати потім, де знайти роботу. Це все разом – колосальні проблеми, які може розв'язати держава, якщо вона за це візьметься.

Вважаю, що вже сьогодні треба цим займатися і необхідно створити на центральному рівні. Нехай це буде в Міністерстві з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України чи ще десь. Але це не політичне, а суто гуманітарне людське питання, яке нам треба вирішити, і парламент повинен це підтримати. Я впевнений, це буде для людей дуже добрим сигналом, що ми про них не забули.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Герасимову Артуру Володимировичу, фракція «Європейська солідарність».

Порошенко Петро Олексійович. Так я розумію?

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово, шановні колеги! Завершується десятий тиждень війни, яку Путін, його кліка і друга армія світу розв'язали проти суверенної незалежної України, війни, яку вони збиралися виграти блицкригом за два дні. Збройні Сили України, які створені нами всіма за вісім років, з 2014 року, знищили цей міф. Московія покритася ганьбою через низьку боєздатність свого війська і через військові злочини своєї солдатні, бандитів і варварів.

Ми дякуємо Борису Джонсону, доброму моєму другові й доброму другові України, за надихаючу промову, яку ми щойно чули. Ми дякуємо за особливу допомогу Сполученим Штатам Америки, Президенту Джо Байдену, за їх лідерство, за рішення про ленд-ліз як результат тривалої, багатолітньої спільної роботи. Зброї замало не буває, і, очевидно, що в найближчі тижні Україна стане ще сильнішою. Але нам треба ще більше, і давайте вже мріяти про ракети, які здатні досягати не лише крейсер «Москва», а й місто Москву.

Маємо продовжити роботу з партнерами щодо санкцій проти рашистів: ембарго на нафту і газ, повна торговельна блокада, визнання Росії терористичною країною, її тотальна ізоляція. Санкції мають бути від сьогодні не лише для російської верхівки, а й до так званого глибинного народу із далеких провінцій, який і є соціальною базою путінського режиму, який підтримує його криваві злочини і має розділити відповідальність разом зі своїм фюрером. Війна не лише забрала тисячі й тисячі життів українців, війна зруйнувала нашу економіку, її треба не просто тримати на плаву, а відновлювати в умовах бойових дій: в одній руці – меч, у другій – плуг. Якщо реальністю став ленд-ліз, ми так само доб'ємося і плану Маршалла. Ми маємо забезпечити виважені економічні рішення і жорсткий контроль за використанням кожної гривні, долара, євро, які надходять на відновлення економіки. А це означає: настав час повернутися до прозорих конкурсів для обрання керівництва НАБУ і Спеціалізованого антикорупційного прокурора, інших реформ, які необхідні з огляду на те, що ми незабаром станемо країною – кандидатом у члени ЄС.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, час для виступів вичерпано. Прошу народних депутатів зайняти свої місця, і переходимо до нашої роботи.

Я прошу вас зайняти свої місця, тому традиційно зазначаю, що голосування проводиться народними депутатами України поіменно з використанням сенсорної кнопки.

Шановні колеги, займіть свої місця. Ми відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України проведемо сигнальне голосування для прогнозування результатів голосувань питань порядку денного. Прошу народних депутатів взяти участь у сигнальному голосуванні – натиснути зелену кнопку «За».

Нагадую. Необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «За» і утримувати ці дві кнопки одночасно до кінця голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні народні депутати, прошу підготуватися до голосування. Зараз у нас, ще раз кажу, сигнальне голосування. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 287.

287 – сигнальне голосування. Дякую.

Шановні колеги, перелік питань, який був попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до розгляду питань порядку денного.

Шановні колеги, у нас деякі питання будуть без обговорення, деякі з обговоренням, деякі з тривалим обговоренням, тому працюємо.

Шановні колеги, перше питання – проект Закону «Про приєднання України до Конвенції про транскордонний вплив промислових аварій» ([№ 0140](#)). Ми домовилися, що це питання голосуємо без обговорення.

Тому ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про приєднання України до Конвенції про транскордонний вплив промислових аварій» (№ 0140) у цілому. Голосуємо за прийняття в цілому.

Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 317.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії, з іншої сторони, про участь України у Рамковій програмі з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» та Програмі

з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025), комплементарній до Рамкової програми з досліджень та інновацій «Горизонт Європа».

Шановні колеги, це законопроект [№ 0142](#). Прошу розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовлялися таким чином: надаємо слово лише від комітету Іванні Климпуш-Цинцадзе, і після того: два – за, два – проти. І голосуємо.

До слова запрошується від комітету народна депутатка Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу на своєму засіданні розглянув проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії, з іншої сторони, про участь України у Рамковій програмі з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» та Програмі з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025), комплементарній до Рамкової програми з досліджень, інновацій «Горизонт Європа» (№ 0142), внесений Президентом України, і ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти його в цілому.

Члени комітету виходили з того, що прийняття закону України дасть можливість завершити внутрішньодержавні процедури, необхідні для набрання цією угодою чинності. Згідно з пояснювальною запискою реалізація акта потребує бюджетного фінансування для забезпечення сплати щорічних внесків від України за участь у цій програмі. Відповідно до угоди загальний внесок від України для програми «Горизонт Європа» і програми «Євратом» є сумою операційного та членського внесків.

Головне науко-експертне управління Апарату Верховної Ради не заперечує можливості прийняття поданого проекту за умови підтвердження або забезпечення в разі необхідності й наявності в державному бюджеті коштів, потрібних для його реалізації. Ратифікацію цієї угоди також підтримує Комітет з питань освіти, науки та інновацій.

Тому ми вважаємо, що зала має її підтримати, а реалізація угоди позитивно впливатиме на створення сприятливих умов для здійснення науково-дослідницької діяльності та комерціалізації розробок, розбудови національної інноваційної екосистеми й залучення фінансування на наукові та інноваційні проекти.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу записатися на обговорення: два – за, два – проти.

Слово надається Фріз Ірині Василівні, «Європейська солідарність».

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Іванно Орестівно.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановні колеги, очевидно, ми закликаємо всіх інших також підтримати ратифікацію цієї угоди і розуміємо, що вона дає нашим науковцям, освітянам долучатися до великої кількості нових європейських проєктів. Це має стати підґрунтям для того, щоб ми не лише отримали кандидатський статус, а й щоб далі рухалися реально в трансформації країни, у тому числі й у освітній сфері, щоб стати повноцінним членом Європейського Союзу.

Я щиро сподіваюся, що всі ті люди, які будуть залучені до реалізації цього проєкту, цих програм, гордо й гідно піднімуть прапор тієї свободи, тих справжніх цінностей, тієї демократії, за що сьогодні стоять наші Збройні Сили і довкола яких об'єдналося реальне українське суспільство.

Адже ми сьогодні воюємо саме за демократичний світ, за те, щоб ми, називаючись гордо європейцями, також доводили щодня, що стоїмо на засадах прав людини, свободи слова, верховенства права та інших свобод і цінностей, які так важливі для країн, що прагнуть у Європейський Союз, і для країн, які будуть складатимуть (зокрема Україна) кістяк Європейського Союзу.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Буніну Сергію Валерійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

БУНІН С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 98, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу підтримати це питання і перейти до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, мудра пропозиція (*Шум у залі*). Переходимо до прийняття рішення. Шановні колеги, прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проєкт Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, і Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії, з іншої сторони,

про участь України у Рамковій програмі з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» та Програмі з досліджень та навчання Європейського співтовариства з атомної енергії (2021-2025), комплементарній до Рамкової програми з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» ([№ 0142](#)) у цілому.

Шановні колеги, готові до голосування? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 327.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги. Прийнято в цілому.

Шановні колеги, наступне питання – проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Палати представників та Сенату Конгресу Сполучених Штатів Америки щодо визнання Російської Федерації державою – спонсором тероризму». Шановні колеги, це проект постанови [№ 7341](#). Він потребує декількох голосувань. Спочатку давайте проголосуємо за включення цього питання до порядку денного сесії – потрібно 226 голосів.

Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 332.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. До доповіді запрошується народний депутат України, Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук.

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Вельмишановні колеги, до вашої уваги пропонується проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Палати представників та Сенату Конгресу Сполучених Штатів Америки щодо визнання Російської Федерації державою – спонсором тероризму» ([№ 7341](#)).

Шановні колеги, 24 лютого Російська Федерація почала нову фазу протиправної, неспровокованої, неоголошеної війни з Україною, що розпочалася з незаконної окупації Автономної Республіки Крим навесні 2014 року. У перші дні було зафіксовано невибіркове ураження з артилерійських установок та авіації цивільних районів українських міст та сіл, що стало свідченням відкритого

й зухвалою переслідування Росією цілі знищення державності української нації та геноциду українського народу.

Цей новий етап став набагато кривавішим, ніж усі попередні дії Росії проти України з 2014 року. Всупереч правилам, звичаям ведення війни, міжнародним конвенціям, підписантам яких є, зокрема, і Російська Федерація, збройні сили окупанта використовують проти цивільного населення касетні боєприпаси, протипіхотні міни, термобаричні боєприпаси. Одразу з територій, які окупували російські війська, надходила інформація про розстріли цивільного населення, масові згвалтування жінок, чоловіків та дітей, а також створення умов для умисної гуманітарної катастрофи. Російські війська за підтримки російського командування всіма способами намагаються знищити громадян України, застосовуючи під час цього все більше брутальних методів. Російська агресія проти України ґрунтується на пропагованій державною російською владою людиноненависницькій, неонацистській, шовіністській тоталітарній ідеології расизму. Тому всі описані дії Російської Федерації підпадають під визначення Державного департаменту США держави – спонсора тероризму. Таким чином, запропонований проект постанови спрямований на визнання Сполученими Штатами Америки Російської Федерації державою – спонсором тероризму і введення додаткових безпрецедентних санкцій щодо неї.

З огляду на зазначене прошу підтримати та проголосувати цей проект постанови.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, від комітету – Олександр Олександрович Мережко, голова Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва вчора на своєму засіданні розглянув внесений Стефанчуком Русланом Олексійовичем та іншими народними депутатами України проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Палати представників та Сенату Конгресу Сполучених Штатів Америки щодо визнання Російської Федерації державою – спонсором тероризму».

Цим зверненням до наших американських колег Верховна Рада України, засуджуючи війну Російської Федерації проти України, розв'язану 20 лютого 2014 року, незаконну спробу анексії Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, тимчасову окупацію території окремих районів Донецької, Луганської областей та повномасштабне вторгнення в Україну 24 лютого 2022 року із застосуванням сухопутних, морських та повітряних військ, методів, що порушують

закони та звичаї війни з метою знищення українських міст і сіл та жорстокого і цинічного вбивства мирного населення, у тому числі дітей, що має всі ознаки цілеспрямованих актів тероризму проти українського народу, звертається до Конгресу США з проханням здійснити необхідні кроки з метою визнання Російської Федерації державою – спонсором тероризму, що дасть можливість посилити санкції проти Російської Федерації та її сателітів.

Тож, шановні колеги, прошу підтримати рішення комітету.

Дякую за увагу.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до обговорення. Прошу записатися: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Сові Олександру Георгійовичу, фракція «Слуга народу». Олександр Георгійович Сова, дякую.

Наступний народний депутат Синютка Олег Михайлович, фракція «Європейська солідарність».

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Порошенку Петру Олексійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петро Олексійович Порошенко. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О. Шановні колеги, ми закликаємо підтримати проект постанови, який був розроблений «Європейською солідарністю» і підписаний усіма без виключення головами фракцій.

Коли ще з 2014 року ми позивалися проти Росії до Міжнародного суду ООН, то знаходили конвенції, які порушила Росія. Їх було безліч, але головне – це фінансування тероризму і расова дискримінація. Нам уже тоді цілком очевидна була терористична сутність нинішньої Росії. В Україні ми це знали на власному досвіді, починаючи з трагедій у Волновасі, Маріуполі, Харкові, Краматорську, збиття російськими терористами літака рейсу МН17. Якби тоді світ почув нас і упередив путінські звірства на території України, не було б масових вбивств у Бородянці, Ірпені, Гостомелі, найстрашніше в Бучі і в Маріуполі. Путінська Росія – це не лише держава, яка фінансує тероризм. Путінська Росія і є державою-терористом, місце якої на задвірках цивілізації.

Рішуче підтримуємо сьогоднішній заклик Верховної Ради до країн цивілізованого світу визнати Росію державою, що фінансує тероризм, державою, яка

підриває світові засади боротьби з цим лихом. Держава, яка є терористом, не має права на торгівлю зі світом, тим паче своєю зброєю, так і товарами подвійного призначення. Держава-терорист Росія має стати ізгоєм поряд з Північною Кореєю, а Путін більшою мірою терорист, ніж Усама бен Ладен, а Росія гірше, ніж ІГІЛ і Аль-Каїда.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Рудик Кірі Олександрівні, фракція політичної партії «Голос».

Клименко Юлія Леонідівна. Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні українці, шановні колеги! Думаю, що сьогодні ми повинні були б розглядати проект Постанови про визнання Росії державою-терористом і спонсором тероризму, тому що ми закликаємо різні держави зробити це, а самі поки що цього не визнали. Але добре, що хоча б ми розглядаємо цей проект постанови і закликаємо світ визнати Росію спонсором тероризму.

Уже вісім років Росія тероризує Україну. Вона тероризує політично, фінансуючи проросійські партії та проросійські рухи в Україні, які несуть нам «руський мір», результати якого ми бачимо в Київській області, Миколаєві, у Запорізькій області і в різних регіонах. Вони фінансують економічно, намагаючись імплементувати сюди російський бізнес, який контролює сектори критичної інфраструктури. Він намагається імплементувати культурно, намагається імплементувати сюди «руський мір» релігійно. З усіх сторін він намагається залізти в Україну. Але українці, розуміючи глибину цієї ракової пухлини і розуміючи, що Росія все-таки є і завжди буде нашим екзистенційним ворогом, борються на всіх фронтах.

Тому саме сьогодні ми розглядаємо цей проект постанови. Після цього ми розглядатимемо проект постанови про скасування 9 травня, тому що цей день не є перемогою для України, це день, коли Росія збирається оголосити про війну. Саме тому ми повинні розглядати проект постанови, зареєстрований нашою фракцією, з приводу накладення санкцій на діячів Російської православної церкви Кирила і компанії, які фактично є частиною ФСБ і не є релігійними діячами. Отже, колеги, закликаємо підтримувати, звертатися до всіх країн світу, але також самим робити і накладати санкції на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дякую. Ми завершили обговорення цього питання. Прошу народних депутатів зайняти свої місця. Ми голосуємо за проект цієї постанови.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до Палати представників

та Сенату Конгресу Сполучених Штатів Америки щодо визнання Російської Федерації державою – спонсором тероризму» ([№ 7341](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 344.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято в цілому.

Шановні колеги, наступне питання – проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з нагоди 77-ї річниці перемоги над... *(Шум у залі)*.

Ми пройдемо це... Одну секунду. Підійдіть, з вами Олександр Сергійович поговорить, ми знайшли рішення, не треба кричати.

Проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з нагоди 77-ї річниці перемоги над нацизмом та про неприпустимість присвоєння Російською Федерацією перемоги над нацизмом» ([№ 7343](#)).

Я прошу проголосувати за включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 320.

Рішення прийнято.

Прошу проголосувати за розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, до доповіді запрошується від авторів народний депутат України, Голова Верховної Ради України Стефанчук Руслан Олексійович.

СТЕФАНЧУК Р.О. Шановні колеги, зараз, як і 80 років тому, Україна воює з підступним агресором, але сьогодні це путінська Росія – держава, яка так само посягає на нашу незалежність і територіальну цілісність, яка так само намагається зруйнувати міжнародну систему безпеки та загрожує миру і всій Європі, яка так само говорить про свою виключність у намаганні нав'язати власний світогляд іншим.

Єдина відмінність полягає в тому, що у 1939-1945 роках минулого століття ворогом були нацисти, а сьогодні це рашисти – сучасна російська версія нацизму. Триває ця боротьба щоденно вже понад вісім років. Натомість Російська

Федерація, яка за три десятки років брала участь у ряді війн та воєнних конфліктів як країна-агресор, продовжує вчиняти величезну кількість воєнних злочинів та злочинів проти людства, а в деяких її діях містяться ознаки тероризму. Російська Федерація втратила будь-яке моральне право апелювати до спадщини перемоги над нацизмом, адже своїми діями вона де-факто повторює нацистські злодіяння і оскверняє пам'ять про подвиги ветеранів та учасників Другої світової війни.

Шановні колеги, Верховна Рада України відповідно до цього проекту постанови заявляє про неприпустимість монополізації Російською Федерацією перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, яка стала спільним досягненням Антигітлерівської коаліції та визвольних рухів. Верховна Рада наголошує, що злочини Російської Федерації мають бути зупинені, а російський путінський режим засуджений. Прийняття проекту має засвідчити на державному рівні внесок українського народу у спільну перемогу військ Антигітлерівської коаліції над нацизмом і буде надано політичну оцінку системним практикам знецінення, перекручення та маніпулювання Російською Федерацією моральним спадком учасників Другої світової війни.

З огляду на зазначене прошу підтримати та проголосувати. Ми перемогли нацизм, ми переможемо рашизм. Слава Україні!

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Потураєву Микиті Руслановичу.

ПОТУРАЄВ М.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Сенс цієї заяви дуже простий. Він полягає в тому, щоб чітко означити, що сучасний нацизм, який уже отримав наукове визначення – рашизм, не мав жодного права приватизувати перемогу багатьох країн світу, величезної Антигітлерівської коаліції у Другій світовій війні. Сенс цієї заяви полягає в тому, щоб послати всьому світу потужний меседж про те, що Україна разом з усіма країнами, які перемогли нацизм у 1945 році, так само переможе рашизм у 2022 році, як ми всі сподіваємося.

Сенс полягає в тому, щоб не дати сучасним нацистам гвалтувати історичну пам'ять цивілізованого людства, як вони звикли це робити у себе в нацистській московській федерації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на обговорення: два – за, два – проти.

Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність».

Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Прошу передати слово колезі Володимиру В'ятровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Безперечно, нам треба говорити про вклад українців у боротьбу й перемогу над нацизмом, українців, які боролися в Червоній армії, українців, які боролися в Українській повстанській армії, британській армії, французькій армії, американській армії.

Безперечно, нам треба боротися з монополізацією Росією перемоги над нацизмом, тому що цією монополізацією Росія намагається приховати нинішні злочини, які абсолютно співмірні зі злочинами нацистів. Але треба не забувати, що головним інструментом монополізації перемоги над нацизмом від Сталіна до Путіна є «День Перемоги» та «9 Мая». Саме цей «День Перемоги» виховав із хлопців, народжених у Росії на початку 2000-х, убивць, які вбивали в Бучі, які продовжують вбивати в Маріуполі. Треба розуміти, що цей російський інструмент продовжує діяти в Україні. Згадайте, ще кілька місяців тому з цієї трибуни кричали «вставай страна огромная». Кричали ті, які зараз зустрічають Путіна, кричали ті, кого ми, нарешті, назвали зрадниками.

Я пропоную вам як депутатам розглянути законопроект [№ 7297](#), який передбачає, що Україна врешті разом з Європою відзначатиме День перемоги над нацизмом саме 8 травня, а не 9 травня разом з окупантами.

Ми вже чули, що окупанти відзначатимуть 9 Травня в Маріуполі. Вони відзначатимуть його на кістках, на руїнах у кожному окупованому місті. Тому країни Балтії оголосили цей день трауром, а в Україні це буде державне свято. Я не думав, що я це скажу після 24 лютого. Але, колеги, мені соромно за вас, що ми цією заявою прикриваємо свій страх перед Путіним, хочемо відволікти увагу від того, що ми разом з Росією будемо відзначати 9 Травня – День перемоги. Ганьба, тому що нам бракує відваги, яка, слава Богу, є в українців, які зі зброєю в руках захищають Україну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Лабі Михайлу Михайловичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні друзі, сьогодні Верховна Рада України заявляє про неприпустимість монополізації Російською Федерацією перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, яка стала спільною перемогою та досягненням Антигітлерівської коаліції та визвольних рухів, а сама війна – спільною трагедією народів світу. Тому сьогодні зареєстрований цей проект постанови. Прошу підтримати.

А Збройні Сили України, дійсно, зроблять перемогу України. Ми матимемо ще одну дату в історії України – дату перемоги над рашистським фашизмом, над російською війною.

Дякую. Прошу голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Бобровській Соломії Романівні.

Піпа Ніна Романівна, я так розумію.

ПІПА Н.Р., секретар Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, політична партія «Голос»). Добрий день, шановні колеги! Дорогі українці! Нарешті, ця наша відповідь, що ми ніколи вже не будемо в «русском мире», а будемо в цивілізованому світі, – це ключ, який ми несли, на жаль, як хрест, усі ці роки. Адже російська Червона армія не мала над собою Нюрнберзького процесу. Ми повинні після перемоги це зробити, тому що ті, які поводяться гірше звірів, мають нести повну відповідальність, адже весь світ говорив «ніколи знову», і лише Росія 9 травня розуміла, як «можемо повторити».

Ми зараз ціною власних життів, ціною наших труднощів, які ми і всі наші діти переживаємо, даємо відповідь – ніколи знову – і чекаємо новий день перемоги. Я від цього залу очікую, що наступне питання, яке буде нами проголосовано, – це заборона Російської православної церкви, яка є за своєю суттю не церквою, а частиною ФСБ.

Тому ми маємо це зробити. Цей зал спромігся прийняти закон щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність. Не буде держави без сильних структур.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, ми завершили обговорення проекту цієї постанови. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України з нагоди 77-ї річниці перемоги над нацизмом та про неприпустимість присвоєння Російською Федерацією

перемоги над нацизмом» ([№ 7343](#)) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по депутатських фракціях і групах. Дякую.

Шановні колеги, йдемо далі. Ми домовлялися, наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом» ([№ 7304](#)).

Шановні колеги, тут треба провести кілька голосувань. Насамперед законопроект № 7304 потребує голосування про включення до порядку денного сесії – потрібно 226 голосів. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 313.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовлялися без доповіді, просто два – за, два – проти, і голосуємо. Прошу записатися колег на обговорення: два – за, два – проти, тому що цей законопроект ми голосуватимемо за основу та в цілому.

Слово надається народному депутату України Пивоварову Євгену Павловичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ПИВОВАРОВ Є.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 175, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Прошу передати слово Тарасенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарасенко. Будь ласка.

ТАРАСЕНКО Т.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Я вітаю всіх колег! Прошу проголосувати «за» та підтримати цей законопроект, тому що співпраця з Міжнародним кримінальним судом нам дуже

важлива для того, щоб ні один злочин проти громадян України, проти нашої держави не був забутий і всі винні були покарані. Голосуйте «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кубів Степан Іванович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, протягом попередніх п'яти років я, мабуть, 120 разів була на Донбасі і, здається, бачила всі злочини путінського режиму. Але те, що всім нам відкрилося в Бучі, Бородянці та Ірпені, перевищує те жахіття, яке попередні роки Росія творила на окупованих територіях Донецької та Луганської областей. Ми з жахом уявляємо, що ми можемо побачити в Маріуполі.

Очевидно, що для нас дуже важливо, щоб зло було покарано, щоб не лише Путін, не лише Шойгу, а кожен росіянин, який зі зброєю прийшов на українську землю, який був причетний до насильства, вбивства, тортур, страт українців, гвалтувань, поніс покарання. Тому дуже важливо встановлення жертв. Справді, ми зараз маємо внести ці зміни до Кримінального кодексу України для того, щоб розшифрувати, що таке воєнні злочини, і допомогти українським правоохоронним органам, і нашим міжнародним партнерам притягти до відповідальності всіх воєнних злочинців.

У цьому контексті наша політична сила пропонує так само узаконити такий «список Бучі», куди внести прізвища всіх воєнних злочинців, і це мають бути не лише військові. Таку саму відповідальність за війну в Україні несуть всі російські пропагандисти, і не лише рівня Скабєєвої, Соловйова та інших, а всі ті, які були причетні до формування оцієї політики ненависті, яка роками нав'язувалася російському суспільству, що сьогодні на 83 відсотки підтримує Путіна і цю так звану спецоперацію, а насправді повномасштабну війну в Україні.

Я хочу звернутися, колеги, до всіх вас, звичайно, підтримати цей законопроект, і разом ми маємо не лише вдосконалити Кримінальний кодекс, а зробити все для фіксації воєнних злочинів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Володимирі Юрійовичу Арешонкову, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановний пане Голово! Шановні колеги! Насправді законопроект надзвичайно важливий. Ви знаєте, навколо нього точилися дуже глибокі та професійні дискусії, і розглядали законопроект з точки зору моральних засад, тому що йдеться про застосування правових норм у дуже чутливій сфері. З одного боку, за усі злочини, які скоєні проти цивільного населення, військових, проти тих, хто загинув, захищаючи країну, мають бути обов'язково покарання незалежно від часових рамок і, з другого боку, мають бути розслідувані за участю міжнародних і слідчих, і експертних груп, фахівців, які саме в міжнародних судах можуть довести до логічного завершення всі звинувачення і притягнути до відповідальності тих, хто винний.

Але річ у тім, що це було достатньо чутливо, тому що торкалося діяльності військової сфери і наших захисників, і наших військових. Тому депутатська група «Довіра» надзвичайно уважно працювала саме з представниками Збройних Сил України. Хочу сказати, що в нас були серйозні зауваження щодо цього законопроекту саме від військових. Тому я задоволений тим, що ми дійшли консенсусу щодо оптимального варіанта законопроекту, і наші військові мають бути захищені у своїх діях, а злочинці обов'язково будуть покарані. Тому депутатська група «Довіра» закликає голосувати за цей законопроект.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Власенку Сергію Володимировичу, фракція «Батьківщина».

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Пане Голово! Шановні колеги! Насправді це непростий документ. Він може зупинити наступну війну. Це законопроект про відповідальність, про те, що кожен, хто вчинив злочин під час збройної агресії, починаючи від рядового й закінчуючи найвищим військовим і політичним керівництвом, повинен нести відповідальність за ті злочини, які відбувалися на території України. Саме покарання винних, тих, хто розв'язав цю агресію, тих, хто скоював безпосередньо злочини, покарання цих людей може відвернути наступну біду, наступну агресію.

Я погоджуюся з колегами, що того, що відбувалося в Бучі та Бородянці, Європа не бачила останніх 80 років. Те, що відбувається, потребує юридичної відповідальності. Цим законопроектом запроваджуються механізми співробітництва українських правоохоронних органів із інституціями Міжнародного кримінального суду, який, я переконаний, рано чи пізно (краще раніше, ніж пізніше) притягне до відповідальності всіх і кожного, починаючи від рядового

і закінчуючи найвищим керівництвом, тих, хто вчиняв злочини, хто приймав злочинні рішення, хто віддавав злочинні накази, хто безпосередньо їх виконував. Без цього нічого не буде.

Якщо такий закон не запрацює, не дай Боже, це може призвести до дуже тяжких наслідків. Тому я закликаю всіх і кожного в цій сесійній залі підтримати цей законопроект за основу та в цілому. А одразу після завершення збройної агресії, після нашої перемоги треба перейти до ратифікації Римського статуту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Прошу народних депутатів зайняти свої місця, переходимо до прийняття рішення. Шановні колеги, це дуже важливий законодавчий акт, прошу зайняти свої місця.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом» ([№ 7304](#)) за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 346.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Шановні колеги, тут до мене звернулися з проханням від усіх фракцій і груп, що ми зараз можемо без обговорення одразу проголосувати проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо надання можливості територіальній обороні виконувати завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій» ([№ 6521](#)). Ще раз запитую, це відповідає дійсності? Документ є.

Тому, шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про основи національного спротиву» щодо надання можливості територіальній обороні виконувати завдання в районах ведення воєнних (бойових) дій» ([№ 6521](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 338.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому. Дякую, колеги.

Рухаємося далі. Наступний законопроект [№ 7312](#). Ми також, колеги, домовлялися, що цей проект розглянемо лише з обговоренням: два – за, два – проти, без доповідей (*Шум у залі*). І в цілому прийнемо, звичайно.

Колеги, треба проголосувати кілька рішень. Тому я ставлю пропозицію включити проект Закону «Про внесення змін до статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» (№ 7312) до порядку денного сесії.

Прошу голосувати.

«За» – 343.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне голосування. Я пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 298.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, як ми домовлялися, прошу записатися на обговорення: два – за, два – проти. Потім переходимо до голосування. Будь ласка, прошу народних депутатів записатися.

Володимир Антонович Ватрас, «Слуга народу». Будь ласка.

ВАТРАС В.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, від імені авторів цього законопроекту, від імені Міністерства юстиції, яке зініціювало його розробку спільно з нашим підкомітетом та комітетом, я прошу вас підтримати проект Закону «Про внесення змін до статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

Завдяки цьому законопроекту ми зможемо забезпечити права потерпілих від кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості, катування або жорстокого поводження під час воєнних дій чи збройного конфлікту, а також осіб, які не мають документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України, на безоплатну вторинну допомогу. Зокрема, згідно з цим законодавчим актом ми дамо можливість скористатися безоплатною вторинною допомогою вказаним вище категоріям громадян, що дасть їм змогу отримати професійну компетентну допомогу фахових адвокатів, а особам, які втратили документи та не мають можливості їх відновити, у справах окремого провадження отримати також безоплатну вторинну допомогу.

Прошу підтримати цей законопроект. Він, справді, важливий в умовах воєнного стану і допоможе нашим громадянам у відсічі збройної агресії.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці України Іоновій Марії Миколаївні, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановні колеги, ми з колегинями багато років займаємося питаннями гендерної рівності та протидії насильству і, власне кажучи, дуже вітаємо цю ініціативу, тому що Україна і світ сьогодні шоковані масштабами сексуального насильства, яке чинять окупанти в Україні.

Я вважаю, що поряд із зусиллями держави в міжнародних інституціях щодо притягнення росіян до відповідальності ми також маємо забезпечити належний юридичний захист людей уже в середині країни. А цим законопроектом пропонується включити до переліку суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу потерпілих від кримінальних правопорушень проти статевої свободи і статевої недоторканості, катування або жорстокого поводження під час воєнних дій чи збройного конфлікту, а також тих осіб, які не мають документів, що посвідчують особу і підтверджують громадянство України. Це правильна і потрібна ініціатива, яка, справді, має допомогти встановити справедливість і наблизити відповідальність російських катів.

Разом з тим я хотіла б звернутися до цієї зали, щоб ми не забували про те, що в цьому контексті принципово важливо нам як парламентаріям захистити верховенство права в ширшому контексті, зокрема, захистити свободу слова і припинити користуватися війною для затуляння рота опонентам. Це наша реальна вітчизняна війна за цінності, за свободи, за права людини, а точно не за чийсь рейтинг.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Юрчишину Ярославу Романовичу, фракція політичної партії «Голос».

ЮРЧИШИН Я.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги! Насправді дуже важливий законопроект. Як співавтор прошу зал максимально оперативно його підтримати. Водночас ми розуміємо, що це лише перший крок. На жаль, через тривання війни і продовження російських злочинів, фактично геноциду, нам потрібно буде розширяти перелік категорій осіб, які можуть претендувати на безоплатну правову допомогу з боку держави. Але початок правильний. Прошу підтримати і проголосувати в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Арешонков Володимир Юрійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка.

Шановні колеги, після цього переходимо до голосування. Прошу зайняти свої місця в залі.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Депутатська група «Довіра». Шановний пане Голово! Шановні колеги! Наша група голосуватиме за цей проект. Ми також підтримуємо пропозицію проголосувати його в цілому. Він важливий, безперечно, з точки зору того, що кожен громадянин повинен бути забезпечений повністю всім необхідним рівнем допомоги, зокрема правової, у тих складних ситуаціях, в які він потрапляє внаслідок вчинення проти нього будь-яких або жорстких дій, або злочину.

Він розширює перелік і категорії тих осіб, які мають право на безоплатну вторинну правову допомогу. Але єдиний момент. Представникам нашої групи під час підготовки цього законопроекту так і не вдалося узгодити декілька моментів. Скажімо, стосовно тих осіб, які не мають документів, але отримують право на допомогу, ми хотіли детальніше уточнити це питання.

Проте ми вважаємо, що дійшли згоди і консенсусу. Тому депутатська група «Довіра» голосуватиме за цей законопроект, і звертаємося до колег також підтримати нас.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів України зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» ([№ 7312](#)) за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 335.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому. Вітаю, колеги.

Наступні законопроекти [№ 5050](#) і [№ 5050-1](#). Це проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі та гідності працівників Національної поліції України, членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовців» ([№ 5050](#)) і проект Закону «Про внесення змін до Кодексу

України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі і гідності громадян та працівників правоохоронних органів» (№ 5050-1) .

Шановні колеги, як ми домовлялися: два – за, два – проти, і голосуємо. Але спочатку я поставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 280.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, давайте одразу: два – за, два – проти. Обговорили і приймаємо рішення. Прошу записатися на виступи для обговорення: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату України Величковичу Миколі Романовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Сергію Алексєєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Алексєєв. Будь ласка.

АЛЕКСЄЄВ С.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, цим законопроектом пропонується збільшити відповідальність за образу поліцейського, військового, осіб, які залучені до охорони громадського порядку, оскільки зараз, вдумайтеся, штраф за таке адміністративне правопорушення від 51 до 119 гривень. Це просто смішно. Ця норма діє ще з 1997 року. Це особливо важливо саме зараз у скрутні часи для України, у часи військової агресії Росії проти України, коли військовослужбовці, правоохоронці, ризикуючи своїм життям, боронять нашу державу, щоб до них ставилися з повагою, і в разі образи було велике покарання за це.

Тому фракція «Європейська солідарність», звісно, підтримуватиме цей законопроект у першому читанні. Є деякі юридичні нюанси, недоліки, які можна буде поправити до другого читання. Тому пропонується проголосувати за нього в першому читанні, і потім у другому читанні після того, як усунути юридичні недоліки, проголосувати також.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Івану Івановичу Крульку, фракція «Батьківщина».

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Прошу передати слово генералу Цимбалюку Михайлу Михайловичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Михайлович Цимбалюк.

Шановні колеги, дайте можливість добратися. Шановні колеги, я перепошую, поки Михайло Михайлович готується, я хочу нагадати вам слова Президента України, які він говорив у цій залі, що порядок денний – це насамперед порядок. Давайте дотримуватися порядку в залі і надавати можливість чути один одного.

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. «Батьківщина». Шановна президіє! Шановні народні депутати! Насправді законопроект № 5050-1 є надзвичайно важливим у цей непростий час для України. Команда фракції «Батьківщина», обговорюючи його на засіданні експертної ради, ухвалила рішення підтримати в першому читанні за основу. Цей проект захищає і підвищує відповідальність за образу честі та гідності тих людей, які сьогодні насправді захищають і кордони нашої держави, і громадян на мирній території, несучи службу на блокпостах та інших об'єктах.

Цей законопроект стосується і військовослужбовців Збройних Сил України, Національної гвардії, також членів добровільних дружин і тероборони. Це саме ті категорії громадян, які є новоствореними. Дуже важливо, щоб усі громадяни пам'ятали, що ці люди охороняють державу і держава їх захищає.

Команда «Батьківщини» голосуватиме «за». До другого читання ми внесемо декілька поправок, які удосконалять цей законопроект, щоб до його схвалення він був системним, цілісним і, справді, захищав тих людей, які сьогодні, ризикуючи життям і здоров'ям, боронять Україну.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Слово надається Володимирі Юрійовичу Арешонкову, депутатська група «Довіра».

АРЕШОНКОВ В.Ю. Депутатська група «Довіра». Пане Голово, шановні колеги, цей законопроект наша група «Довіра» буде підтримувати. Єдине я не можу зрозуміти. Чому ми сьогодні в цілому не можемо його голосувати? Я хочу нагадати, що цей законопроект у Комітеті з питань правоохоронної діяльності

почав розглядатися не сьогодні, він був підготовлений групою, як на мене, фахівців, були залучені серйозні експерти. Усі нюанси, які стосувалися питань захисту, честі, гідності представників правоохоронних органів, прикордонників, військовослужбовців, представників добровольчих об'єднань, були детально опрацьовані й виписані.

Тим паче сьогодні ми розглядаємо лише за основу. Мені видається, що, безперечно, ми доопрацюємо до другого читання, але оце іноді уповільнення темпів прийняття законопроекту, можливо, пов'язано з тим, що існує певна упевненість щодо оцінки ситуації в діях, скажімо, правоохоронців, представників Національної поліції і таке інше.

Проте я хочу сказати, що сьогодні ми в ситуації воєнного стану, представники Національної поліції, Національної гвардії несуть службу і виконують серйозні державні завдання. Тому святий обов'язок кожного громадянина, усіх нас виконувати їх розпорядження і накази і ставитися до них з повагою честі й гідності.

Тому, безперечно, треба підтримувати цей законопроект. Депутатська група «Довіра» це робитиме і закликає вас, шановні колеги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрчишин Ярослав Романович. Шановні колеги, після цього переходимо до голосування. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Пан головуючий щойно нагадав слова Президента, що порядок денний – це насамперед порядок. Я хотів би зацитувати слова в іншому: а давайте займатися, справді, тими питаннями, які на часі для наших оборонців, і я з гордістю хотів би згадати значну частину патрульної поліції славного міста Маріуполя, керівника «патрульки» Вершиніна, який разом з бійцями інших формувань зараз тримає над нами небо, утримуючи український Маріуполь таки українським.

Але зараз нашим оборонцям (на жаль, до них додали і працівників поліції, які дуже часто зловживають своїм становищем) непотрібний такий закон. Відповідальність за образу честі й гідності не має відрізнитися для жодного громадянина України. У цьому законопроекті ми чомусь виділяємо поліцію. Хочу нагадати такі випадки, коли та сама поліція – не така, яка героїчно стоїть зараз і тримає небо над нами, а така, яка паразитує на вулицях, просто ні за що хапала і закривала активістів. Власне, так роблять і в Росії, посилаючись на посилену відповідальність за непокору чи образу.

Чи на часі такий закон зараз? Ні. Тому його точно не можна приймати в цілому, як тут закликали колеги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми обговорили це питання, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця і підготуватися до голосування.

Шановні колеги, рішення комітету прийняти за основу і скоротити наполовину строки подачі пропозицій саме щодо законопроекту № 5050-1. Тому, шановні колеги, ставлю пропозицію прийняти за основу та скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок та... (*Шум у залі*). А можна я вам... Ми спочатку голосуємо той законопроект, щодо якого є рішення комітету, якщо це рішення не набирає голосів, тоді ми голосуємо другий. Ну, так завжди було вже в цій Раді (*Шум у залі*). Ні, ми не говоримо... Ми кажемо за основу, так як і написано в рішенні комітету, а не в цілому. Якщо набирає за основу... Усе. Я зрозумів.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти за основу та скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок... (*Шум у залі*). Ви хочете, щоб було два голосування? А, ви щодо цього. Думає, що ви хочете законопроект № 5050. Добре.

Шановні колеги, я ставлю першу пропозицію – прийняти за основу проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі та гідності працівників Національної поліції України, членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону та військовослужбовців». Перепрошую, інша назва, тому що це законопроект № 5050-1.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо захисту честі і гідності громадян та працівників правоохоронних органів» за основу. Це законопроект № 5050-1. Голосуємо прийняття за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання прийнятого за основу законопроекту № 5050-1.

Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

З процедури? Будь ласка. Гео Лерос.

ЛЕРОС Г.Б., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги, може, ми без виступів усе проголосуємо і підемо, усе одно немає ніякої трансляції? Голосування займе 20 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Гео, я з вами дуже солідарний. Ми кожного дня, коли працюємо з лідерами фракцій і груп у форматі Погоджувальної ради, це пропонуємо. Але рішення прийнято таке, яке прийнято. Проте якщо, колеги, ви змінили цей підхід, ми готові проголосувати в тому форматі, який оголосив народний депутат. Однак представники фракцій кажуть ні. Ми не можемо такого зробити, уже не ті часи.

Шановні колеги, рухаємося далі. Наступний законопроект розглядається у другому читанні. Ми домовилися голосувати його без обговорення. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності організації роботи постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг в умовах воєнного стану».

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності організації роботи постачальників електронних комунікаційних мереж та/або послуг в умовах воєнного стану» ([№ 7227](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 335.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Шановні колеги, переходимо до наступного законопроекту. Секунду, я його знайду. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо обмеження обігу лікарських засобів, виробництво яких розташовано на території Російської Федерації або Республіки Білорусь» [№ 7313](#).

Шановні колеги, я ставлю пропозицію проголосувати щодо включення до порядку денного сесії цього законопроекту. Прошу голосувати.

«За» – 338.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ставлю пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, а може, усе-таки без обговорення? Ні? Добре, запишіться: два – за, два – проти. Будемо обговорювати.

А треба? Ні, ми домовилися, що без доповіді, але з обговоренням. Будь ласка, запишіться на виступи для обговорення: два – за, два – проти.

Беленюк Жан Венсанович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

БЕЛЕНЮК Ж.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Пропоную швидше переходити до голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна, «Європейська солідарність». Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановні колеги, безумовно, ми підтримуємо цю ініціативу, яка допоможе принаймні в частині заборонити і припинити Росії і Білорусі заробляти в Україні. Власне, в Україні не має нічого бути ані російського, ані білоруського. Вважаю, що має йтися не лише про такі точкові речі, про що ми говоримо сьогодні з медикаментами, а загалом про блокування всієї торгівлі з тими варварами, які чинять злочини на нашій території. Ми не можемо вимагати від світу санкцій, а самим ухвалювати напіврішення. Взагалі будь-які контакти з Росією і з Республікою Білорусь мають бути обрубані та припинені.

Більше того, я сподіваюся, що після війни ми повернемося до розгляду того, чому і хто ініціював рішення про повернення імпорту електроенергії з Росії і Білорусі і багатьох інших речей. Пропоную, щоб Верховна Рада України взагалі ухвалила комплексне рішення, яке, нарешті, унеможливить усю цю ганьбу, включно з такою ганьбою, як імпорт російського і білоруського бітуму на дороги, якими тепер російські танки йдуть убивати наших громадян.

Тому цей законопроект ми, безумовно, підтримуємо і сподіваємося, що Верховна Рада цим не обмежиться, а продовжить забороняти російські рупори в Україні, зокрема і з московською церквою.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик Кіра Олександрівна, фракція «Голос». Будь ласка.

РУДИК К.О. Прошу передати слово Железняку Ярославу Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Підтримуючи пропозицію Гео Лероса, пропоную перейти до голосування і одразу проголосувати всі інші законопроекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми обговорили це питання. Переходимо до прийняття рішення.

Шановні колеги, пропозиція комітету прийняти за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. А також я пропоную скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання. Голосуємо одним голосуванням.

Шановні колеги, тому прошу народних депутатів прийняти за основу з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними... Секунду. Шановні колеги, я перепрошую, бо в нас трохи був міжкомунікейшн з нашим колегою.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо обмеження обігу лікарських засобів, виробництво яких розташовано на території Російської Федерації або Республіки Білорусь» за основу та скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання (*Шум у залі*).

Ну, для чого ви збільшуєте кількість голосувань, якщо ми раніше так голосували? (*Шум у залі*). А, ви не хочете за скорочення строків голосувати. Я зрозумів. Добре, давайте тоді по порядку.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо обмеження обігу лікарських засобів, виробництво яких розташовано на території Російської Федерації або Республіки Білорусь» ([№ 7313](#)) за основу.

«За» – 316.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо обмеження обігу лікарських засобів, виробництво яких розташовано на території Російської Федерації або Республіки Білорусь» ([№ 7313](#)), який ми щойно прийняли за основу.

Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я просто хочу попросити вас. Ми працюємо інколи тиждень, інколи десять днів, остаточний підсумок ми зводимо на початку, коли заходимо до залу, і погоджуємо рішення, яке ми будемо ставити. Тому я дуже прошу про це говорити завчасно, а не після того, як ми погодили.

З процедури Артур Володимирович. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Я хочу подякувати Голові Верховної Ради за те, що ми зараз голосуємо окремо ті рішення, які не треба голосувати разом, коли ми працюємо за Регламентом.

Хотів би також звернутися до всіх, особливо до фракції «Слуга народу», і сказати, що працювати за Регламентом – це рішення «Слуги народу». Бо консенсус, який працював перші тижні роботи Верховної Ради, то тоді, справді, годинами кожного дня збиралася Погоджувальна рада, і ми проходили засідання за 20-30 хвилин, тому що була погоджена кожна літера. Зараз за рішенням, ще раз підкреслюю, «Слуги народу» ми працюємо за Регламентом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за консенсус, який ви завжди вносите в цей зал. Дякую, Артуре Володимировичу.

Рухаємося далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до статті 3 Закону України «Про деякі питання заборгованості підприємств оборонно-промислового комплексу – учасників Державного концерну «Укроборонпром» та забезпечення їх стабільного розвитку» ([№ 7307](#)).

Шановні колеги, пропоную включити законопроект № 7307 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовлялися без доповіді: два – за, два – проти. Що ні? (*Шум у залі*). Щось дуже не чисто, так? Ну...

Шановні колеги, сліую тим домовленостям, які були погоджені на засіданні Погоджувальної ради. Прошу записатися на обговорення: два – за, два – проти.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане Голово, прошу передати слово Ніні Петрівні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановна президіє! Шановні колеги! Більшість підприємств «Укроборонпрому», а це 97 підприємств, що розташовані на підконтрольній території України, є режимними підприємствами, які мають зовнішній захисний периметр, що забезпечує відповідний режим роботи підприємства. Захисні внутрішні заходи, як правило, відсутні чи досить слабкі. Це вже показала історія того, як наші підприємства зіткнулися з проблемою орендарів, які виготовляли подібну продукцію, що потім вивозили замість виробленої ними продукції – продукції наших оборонних підприємств.

Якщо зараз у цьому законопроекті не буде певних запобіжників, а саме лише щодо передання в оренду майна, яке буде фізично ізольоване від підприємства-орендодавця, якщо не буде визначеного чіткого переліку орендарів, які можуть бути взагалі претендентами на оренду таких площ, є великі безпекові та корупційні ризики щодо допуску до внутрішнього обороту техніки оборонного призначення, технічної документації, до внутрішнього обороту всього, що відбувається на наших оборонних підприємствах.

Без цих запобіжників голосувати не можна. Тому ми в першому читанні не підтримуватимемо цього проекту закону. Якщо до другого читання такі запобіжники з'являться, то можна тоді говорити, але і технічно треба унормувати дуже багато пунктів. Що означає – передати на час воєнного стану і три місяці? Як фізично можна виписати в договорах оренди і як потім можна позбутися такого орендаря з такої території? Тобто досвід абсолютно не вивчено. Натомість уряд має використовувати такі важелі й інструменти, які є в його руках, а це саме державне оборонне замовлення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Данило Олександрович Гетьманцев, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Завітневичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завітневич Олександр Михайлович.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, колеги! Дякую, Даниле.

Звісно, зауваження пані Южаніної мають місце, тому в рішенні комітету ми зазначили: законопроект прийняти за основу.

У нашого комітету також є деякі зауваження, тому запрошую попрацювати разом. Надавайте поправки, і ми розглянемо. Але в цілому ініціатива дуже хороша. Є багато зараз прикладів підприємств, які, справді, мають і досвід, і фаховість, і експертність у деяких видах озброєння чи техніки. І ця процедура (на жаль, так вона була виписана) – надання в оренду – потребує дуже багато часу, якого в нас з вами немає. Нам якнайшвидше потрібна перемога. Тому, будь ласка, підтримайте законопроект за основу.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, закінчилися патріотичні питання, почалися шкурні. Ну, нормально, так у нас і побудована, на жаль, робота Верховної Ради останні дні.

Я хочу просто звернутися до всіх депутатів, тому що я не маю сумнівів, що кожен з вас твердо переконаний, що український «Укроборонпром», там, де виробляється необхідна для України зброя, – це серце нашого захисту, серце нашої сили. Це, по суті, в майбутньому мусить стати одним з найпотужніших напрямів розвитку нашої економіки й національної безпеки, обороноздатності. «Укроборонпром» не можна розбазарювати, не можна розпродавати, не можна нічого з ним робити. Треба, навпаки, посилювати і збирати всю міць.

Але цим законопроектом передбачено, що об'єкти «Укроборонпрому» можна передавати безоплатно приватним структурам, віддавати в оренду без будь-якої спеціалізації на цьому напрямі. Дорогі друзі, ну, не може такого бути, щоб під час війни Верховна Рада голосувала за такі закони, – це проти наших національних інтересів. Тому я прошу голосувати проти і не ставити таких законопроектів на розгляд, а навпаки – внести законопроект про посилення «Укроборонпрому», про фінансування, про правильну структуру і про забезпечення України власною зброєю.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народній депутатці України Клименко Юлії Леонідівні, фракція «Голос».

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, ми підтримуватимемо цей законопроект за основу. Але хочу сказати, що цей проект складається з одного абзацу і виписаний так, що його фактично треба переписати. Тому ми, безумовно, подаватимемо поправки і будемо переписувати його до другого читання, щоб він відповідав іншим законам і був гармонізований із законом щодо особливостей оренди державного та комунального майна під час дії воєнного стану, що ми прийняли, нагадаю, два сесійних тижні тому, стосовно прискореної процедури оренди для всіх державних підприємств. Так само повинно, мабуть, бути зроблено з «Укроборонпромом».

Але хочеться побачити законопроект про розвиток «Укроборонпрому» і почати хоча б з виробництва патронів, снарядів, ремонту бронетехніки, танків. Ми фактично все купуємо за кордоном. Тому основний законопроект повинен бути про розвиток економіки через військове виробництво, через ізраїльську модель, яка, власне кажучи, тягнутиме нашу економіку, яка зараз страждає від війни.

Тому давайте ми не будемо здавати, основним пріоритетом повинно бути не здавання в оренду потужностей «Укроборонпрому», а налагодження виробництва всієї техніки, розвиток нашого власного виробництва «Укроборонпрому», а після цього зайві площі можна здавати в оренду. Тому що без державного оборонного замовлення і власного виробництва ми війну ані цю, ані наступну не виграємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми обговорили це питання. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, я ставлю пропозицію прийняти за основу... Окремо за основу і... Чи можемо цього разу разом? Окремо, так? Добре.

Ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до статті 3 Закону України «Про деякі питання заборгованості підприємств оборонно-промислового комплексу – учасників Державного концерну «Укроборонпром» та забезпечення їх стабільного розвитку» ([№ 7307](#)) за основу.

Шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію скоротити наполовину строки подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до статті 3 Закону України «Про деякі питання заборгованості підприємств оборонно-промислового комплексу – учасників Державного концерну «Укроборонпром» та забезпечення їх стабільного розвитку» ([№ 7307](#)).

Шановні колеги, прошу голосувати. Уже перейшли до другого.

«За» – 272.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Шановні колеги, ми завершили розгляд цього питання. Далі в нас – друге читання.

Шановні колеги, була домовленість, я ще раз хочу її підтвердити, що законопроект [№ 7172-1](#) ми голосуємо без обговорення. Ніхто не ставить своїх поправок, так?

Шановні колеги, вношу пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо заборони політичних партій» (№ 7172-1) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Так, шановні колеги? Прошу голосувати.

«За» – 330.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Олександр Сергійовичу, коротке оголошення, і рухаємося далі.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Шановні колеги, відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Стратегічний форсайт України». Співголови цього об'єднання Жмеренецький Олексій Сергійович і Подгорна Вікторія Валентинівна.

Відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України згідно з рішенням депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» повідомляю про виключення зі складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» народного депутата України Ковальова Олексія Івановича.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Наступний законопроект – проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» щодо функціонування місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» ([№ 7269](#)) (друге читання).

Шановні колеги, без обговорення? Чи хтось ставитиме на голосування поправки? (*Шум у залі*). Перепрошую, просто запитав. Я спробував (*Шум у залі*).

Шановні колеги, я так розумію, багато фракцій ставитиме поправки на голосування: «Європейська солідарність», «Голос» (одна поправка), «Батьківщина». Усі поправки чи... Усі, бачу. Тоді йдемо по поправках, які в мене виділені відхиленими.

Поправка 4. Тимошенко Юлія Володимирівна. Наполягаєте?

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Ми підійшли до прийняття поправок до дуже концептуального закону. Йдеться про основи існування демократії в Україні – місцеве самоврядування.

Ми усвідомлюємо, що під час воєнного стану, під час війни, безумовно, мусять існувати достатньо чіткі вертикальні системи управління. І ми підтримуємо введення військових адміністрацій, наділення їх дуже серйозними повноваженнями. Водночас виникає питання щодо організації співпраці військових адміністрацій та органів місцевого самоврядування. Найголовніше, щоб з прийняттям таких законів ми не знищили місцевого самоврядування як такого.

Час, відведений для виступу щодо цієї поправки, закінчується, я прошу її підтримати. Наступну поправку я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 4 народної депутатки Тимошенко комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 129.

Рішення не прийнято.

Поправка 13. Цимбалюк.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановні колеги! У поправці 13 ми пропонуємо розділ I законопроекту доповнити новим пунктом. Абзац перший частини третьої статті 4 викласти в такій редакції: «Військові адміністрації населених пунктів (крім міста Києва) утворюються в одному чи декількох населених пунктах (селах, селищах, містах), у яких сільські, селищні, міські ради та/або їхні виконавчі органи не здійснюють покладені на них Конституцією та законами України повноваження, у тому числі внаслідок фактичного саморозпуску або самоусунення від виконання своїх повноважень, або їх фактичного невиконання, або припинення їх повноважень згідно з законом». Враховуючи вищезазначене законопроект у разі прийняття буде цілісним і слугуватиме підтримці місцевого самоврядування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 13 народного депутата Цимбалюка відхилено. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 111.

Рішення не прийнято.

Артуре Володимировичу, ви наполягатимете навіть на тих поправках, які враховані частково? Добре. Тоді я перепрошую, вони просто не відмічені, зараз буду...

Поправка 7. Врахована частково. Алексєєв. Будь ласка.

АЛЕКСЄЄВ С.О. Шановні колеги! У поправці 7 пропонується врахувати, що компетенція органів місцевого самоврядування поширюється не лише на населені пункти, а й на навколишні території, що разом становлять території територіальних громад. Важливо також передбачити можливість призначення начальником військової адміністрації населеного пункту відповідного сільського, селищного, міського голову. Я наполягаю на повному її врахуванні.

Прошу поставити цю поправку на голосування для повного врахування.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 7 врахована частково. Автор наполягає на повному її врахуванні. Комітет хоче, щоб вона залишилася врахованою частково.

Ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 117.

Рішення не прийнято.

Поправка 8. Врахована частково. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Вимагатиму повного врахування цієї поправки, але спочатку хотів би сказати таке.

Є закон (проект [№ 7153](#)), про який прекрасно знають і колеги зі «Слуги народу», і колеги з інших фракцій, який, за якоїсь причини, не підписується Офісом Президента. Саме тому в залі з'явився законопроект № 7269, який ми зараз розглядаємо.

Відверто, якщо двома словами, цей законопроект про побудову Північної Кореї в Україні. Знаєте, військові сьогодні воюють за те, щоб тут була повна узурпація влади, і не за те, щоб цей законопроект прикривав корупцію. Тому що виникає чітке усвідомлення того, що міські, районні, обласні ради прибираються від прийняття рішень з однією метою – нишком дерибанити кошти, які наші міжнародні партнери і платники податків виділятимуть для відновлення країни. Саме тому ось так і треба ставитися до цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 8 народного депутата Герасимова врахована частково. Автор наполягає на повному її врахуванні. Ставиться на голосування пропозиція автора. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 106.

Рішення не прийнято.

Поправка залишається врахованою частково.

Поправка 14. Кабаченко. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Колеги, дуже важливо. Наразі потреба позбавляти повноважень обраних депутатів та голів громад в місцях, де немає активних бойових дій, відсутня.

У разі прийняття законопроекту в запропонованій комітетом редакції, столицю буде позбавлено права здійснювати самоуправлінські функції, надані як Конституцією, так і законодавством, оскільки на час воєнного стану абсолютно всі повноваження, незважаючи на те, знаходяться вони на окупованій території чи ні, передаються військовим адміністраціям. Така норма паралізує діяльність місцевого самоврядування і порушить вже налагоджену ефективну роботу. Прохання підтримати поправку 14.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 14 народного депутата Кабаченка комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 118.

Рішення не прийнято.

Поправка 15. Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Дякую, шановний Руслане Олексійовичу. Суть цієї поправки, як і багатьох інших поправок, полягає в тому, щоб не позбавляти таких міст, як, скажімо, Київ, міст обласного значення права на місцеве самоврядування. Ми за те, щоб все-таки обласні ради залишилися зі своїми повноваженнями, і сподіваємося на розуміння з боку монобільшості, я так розумію, ряд поправок потім ставитимуться на підтвердження.

Я пропонував би взагалі зараз поставити на підтвердження поправки, тоді знімається логіка, і час ставити на голосування поправки, які озвучуватиму я та інші колеги.

Прошу поставити зараз на голосування поправку 15, і якщо можна, потім перейти до підтвердження інших поправок, щоб зекономити наш час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправку 15 комітет відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 122.

Рішення не прийнято.

Поправка 16. Алексєєв. Будь ласка.

АЛЕКСЄЄВ С.О. Шановні колеги! У цьому законопроекті взагалі нічого не сказано про те, що місто Київ є столицею України, має окремий статус, у Конституції України закріплено як окрема адміністративно-територіальна одиниця і регулюється Законом України «Про столицю України – місто-герой

Київ». І взагалі жодних особливостей щодо міста Києва в цьому законопроекті не передбачено.

Тому поправкою 16 прошу, щоб норми такого закону не поширювалися на місто Київ.

Прошу врахувати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 16 народного депутата Алексеєва комітетом відхилена. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 122.

Рішення не прийнято.

Поправка 18. Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Хочу продовжити, що наша команда, безумовно, підтримує роботу військових адміністрацій, але концепція цього законопроекту мусила би бути такою, що лише там, де частково або повністю окупована територія або, якщо, наприклад, місцеве самоврядування саморозпустилося чи самоусунулося, і лише в такому випадку передавати повноваження місцевого самоврядування військовим адміністраціям.

Цей законопроект передбачає абсолютно іншу ситуацію, що військова адміністрація зможе забирати повноваження місцевого самоврядування, зокрема в тих громадах, де сьогодні немає ані воєнних дій, ані агресії, ані будь-якої окупації, громади мирно живуть і працюють, тобто в таких громадах теж можна буде забрати функції, бюджет і передати військовим адміністраціям. Це неможливо, такий закон концептуально неприйнятний.

Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 18 народної депутатки Тимошенко комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 117.

Рішення не прийнято.

Поправка 21. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги! Ви знаєте, є Європейська Хартія місцевого самоврядування, яка була прийнята під егідою Конгресу місцевих і регіональних влад Європи, не плутайте з Радою Європейського Союзу, та відкрита для підписання державами – членами Ради Європи 15 жовтня 1985 року, а для України набула чинності 1 січня 1998 року. Так ось децентралізація влади, застосування принципу субсидіарності є головною ідеєю цієї Хартії. Це перший документ, що гарантує виконання принципу субсидіарності.

А тепер – увага! Вищі адміністративні органи повинні розв'язувати конкретні проблеми лише у разі, якщо їх вирішення силами місцевої влади є не ефективним або неможливим. Саме тому цей законопроект не про допомогу

людям, а про узурпацію влади, про знищення місцевого самоврядування і про корупцію.

Прошу підтримати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 21 народного депутата Герасимова комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 122.

Рішення не прийнято.

Поправка 23. Тимошенко.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Голосуючи за цей законопроект, кожен мусить визначитися: ви хочете, щоб в Україні жило, розвивалося, працювало місцеве самоврядування чи ви цього не хочете? Ніхто не відкидає війни. Там, де є війна, там, де є реальні загрози існування керованості системою, будь ласка, ніхто не проти, щоб воєнні адміністрації робили все, що потрібно.

У цій поправці йдеться про те, що на всіх територіях місцеві голови тепер зобов'язані протягом 24 годин за будь-яких умов інформувати військову адміністрацію про те, що вони прийняли чи збираються прийняти.

Дорогі друзі, це прямо суперечить і Європейській Хартії місцевого самоврядування, і взагалі самостійності місцевих громад на мирній частині території України.

Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 23 народної депутатки Тимошенко комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 112.

Рішення не прийнято.

Крулько є? Поправка 24. Іване Івановичу, будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Знаєте, коли розпочалася російська агресія проти України, було прийнято абсолютно правильне рішення про те, що законопроекти приймаються консенсусом для того, щоб об'єднувати, а не роз'єднувати сесійний зал. Я не розумію, для чого ми зараз почали в розгляд таких дискусійних законопроектів, які, по суті, розділяють не тільки зал, а й є такими собі протипіхотними мінами проти місцевого самоврядування, тому що насправді місцеві ради залишаються без будь-яких повноважень. І ви знаєте, якщо міські голови одноособово будуть вирішувати питання бюджету чи землі, як їм заманеться, то в нас є дуже творчі міські голови, які цим скористаються не задля розбудови місцевого самоврядування. Різні випадки є. Тому й існує принцип стримувань і противаг, коли місцева рада приймає рішення, а міський голова їх підписує. Там, де немає війни, місцеве самоврядування мусить нормально працювати, не треба зараз його знищувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 24 народного депутата Крулька комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 106.

Рішення не прийнято.

Поправка 25. Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово. Сьогодні багато цитували виступ Президента, який сказав, що давайте не будемо приймати тих законопроектів, що не є необхідними прямо зараз.

Яка необхідність позбавляти органи місцевого самоврядування повноважень, особливо на тих територіях, де не відбувається активних бойових дій? Абсолютно ніякої.

Окрім того згідно з Конституцією України у нас є два міста із спеціальним статусом – це міста Київ і Севастополь. У Києва є ще третя специфіка – це місто-столиця, яке виконує специфічні функції. А тому, якщо ворог знову повернеться до облоги Києва і буде необхідність запровадити тут функціонування військової адміністрації, то тут повинна бути своя специфіка як для міста, яке згідно з Конституцією має спеціальний статус, а також є столицею України. Саме про це поправка 25. Прошу її підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 25 народного депутата Власенка комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 112.

Рішення не прийнято.

Поправка 27. Алексєєв. Будь ласка.

АЛЕКСЄЄВ С.О. Шановні колеги! Продовжуючи цю тему, взагалі не зрозуміло, навіщо військовим адміністраціям перебирати функції органів місцевого самоврядування – сільських, селищних, міських, обласних рад в місцях, де не проводиться активних бойових дій, які сьогодні живуть майже звичайним життям, і органи місцевого самоврядування повністю здатні керувати і таке інше.

А поправку 27 прошу врахувати, вона теж стосується окремого статусу міста Києва як столиці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 27 народного депутата Алексєєва комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 106.

Рішення не прийнято.

Поправка 29. Княжицький. Не наполягаєте? Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги! У законопроекті передбачається, що голова громади отримує фактично виключні повноваження рад. Приймаючи рішення про реалізацію таких повноважень, голова має лише інформувати начальника військової адміністрації протягом 24 годин, але в законопроекті не передбачено жодних інших запобіжників, які визначали б законність, виправданість таких рішень, а також відсутність зловживань. Фактично там, де ситуація є стабільною і контрольованою, відповідні повноваження можуть бути використані на шкоду громаді з метою звільнення конкретних осіб, призначення своїх, укладення вигідних договорів.

У цій поправці пропонується обмежити сферу прийняття таких рішень, а саме: внесенням до місцевого бюджету змін, необхідних для здійснення заходів правового режиму воєнного стану військовим командуванням або відповідною військовою адміністрацією на підставі звернення військового командування чи адміністрації.

Колеги, прошу підтримати цю поправку. Ми не будемо корупційну диктатуру, а захищаємо країну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 29 народного депутата Княжицького комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 105.

Рішення не прийнято.

Поправка 30. Синютка.

СИНЮТКА О.М. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Ми домоглися значного супротиву ворогу і перемоги в нашій протидії агресору єдністю суспільства. У запропонованому законопроекті фактично виключається десятки тисяч (я хочу підкреслити, навіть не тисячі, а десятки тисяч) депутатів місцевих рад, які законно обрані, які представляють свої громади, які незалежно від політичних уподобань об'єдналися для того, щоб захистити країну на лінії зіткнення, підтримати державу та Збройні Сили України в тилу.

Позбавляти сьогодні цих депутатів можливостей репрезентувати волю громад є неправильним і шкідливим. Отже, ми будемо діяти всупереч єдності суспільства, яке сьогодні склалося.

Прошу підтримати мою поправку і не забирати повноваження в депутатів місцевих рад.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 30 народного депутата Синютки комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Поправка 33. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Ви знаєте, що означає прийняття цього законопроекту? Це означає, що «Слуга народу» і монобільшість не довіряє жодному зі своїх депутатів місцевих рад. Ви просто вчитайтеся в текст, який зараз продукуєте. Ви вважаєте, що не можна довіряти міським, районним, обласним радам, тому треба призупинити їх повноваження і після того, вибачте, чи взагалі призупиняти, чи передавати ці повноваження мерам.

Я вважаю, що це невірно, і саме тому цей законопроект є сьогодні шкідливим. Призупинити повноваження обласних рад, наприклад, по всій території України, навіть там, де не ведуться активні бойові дії, це неправильно. У законі (проект № 7153) виписана нормальна редакція, де чітко сказано, що лише в разі захоплення або оточення адміністративного центру області. Навіщо це зараз зроблено...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 33 народного депутата Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 110.

Рішення не прийнято.

Поправка 34. Тимошенко.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Хочу звернутися до колег з фракції «Слуга народу». Скажіть, чесно, ви, дійсно, вважаєте, що на тих територіях, де немає ніяких активних бойових дій, треба забрати повноваження у голів обласних рад, у голів ОТГ та інших і передати військовим адміністраціям? Ви, дійсно, так вважаєте? Ви вважаєте, що Україна, яку сьогодні підтримує весь світ як демократичну, європейську державу, може взяти і вбити одним законом місцеве самоврядування? Чи ви вважаєте, що наші органи місцевого самоврядування недостатньо допомагають теробороні, добровольчим формуванням? Вони допомагають, і всі сьогодні з нами на передовій. Не чіпайте повноважень органів місцевого самоврядування на тих територіях, де немає бойових дій. Будь ласка, підтримайте поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 34 народної депутатки Тимошенко комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Поправка 35. Синютка. Будь ласка.

СИНЮТКА О.М. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Цим законопроектом ми забираємо повноваження в депутатів місцевих рад щодо розпоряджання бюджетом і передаємо їх в одноосібне управління головам сільських, селищних міських об'єднаних територіальних громад.

Скажіть, будь ласка, чи є на сьогодні хоча б один прецедент в Україні, коли на пропозицію і потребу виділення коштів на оборону країни, на допомогу територіальним громадам, на облаштування біженців не було прийнято рішення? Я підкажу, таких прецедентів на сьогодні немає.

Коли ми забираємо від колективного органу влади і передаємо можливість одноосібно вирішувати питання щодо коштів, ми йдемо шляхом потенційної корупції. Перекоаний, що таким шляхом йти не можна. Тому прошу підтримати цю поправку і не допускати корупції в нашому суспільстві.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 35 народного депутата Синютки комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Поправка 38. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги! Шановні українці! Ми ж йдемо в Європу, правильно? Ми сьогодні заповнюємо опитувальник, щоб стати країною чи кандидатом в члени Європейського Союзу. І не просто так в Європейській Хартії місцевого самоврядування вписано, що місцеве самоврядування – це одна з основних підвалин демократичного суспільства. Існування органів місцевого самоврядування, наділених реальними повноваженнями, може забезпечити ефективно і близьке до громадянина управління.

Ми в жодному разі не проти створення військових адміністрацій там, де це реально необхідно. Реально це необхідно на лінії фронту, в тих районах, які постраждали від російської агресії і в яких зараз треба чи укріплювати оборону, чи розмінювати, чи відновлювати інфраструктуру.

Але виникає дуже просте запитання: з якою метою ви хочете зробити це по всій країні? Відповідь очевидна, я буду її сьогодні повторювати багато десятків і сотень разів, – це корупція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 38 народного депутата Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 105.

Рішення не прийнято.

Поправка 39. Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Цей законопроект має декілька напрямів позбавлення місцевого самоврядування своїх функцій, повноважень, прав, свобод.

Насамперед, це узурпація військовими адміністраціями всіх повноважень місцевого самоврядування. Але є й друга частина, коли обраний голова органу місцевого самоврядування без рішення ради може робити що завгодно.

Поправка 39 дає йому право без рішення ради створювати структури виконавчих органів, з'ясовувати загальну чисельність, формувати, як він хоче, виконавчі структури і таке інше. Але найголовніше, тут немає слова «тимчасове». Це так може трактуватися практично на постійній основі, що категорично неприйнятно.

Тому прошу підтримати цю поправку, а за даний законопроект не голосувати ані за яких обставин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Поправку 39 Тимошенко комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 98.

Рішення не прийнято.

Поправка 40. Синютка. Будь ласка.

СИНЮТКА О.М. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати України! Рішення про створення військових адміністрацій було виправданим і потрібним кроком для переведення країни на оборонні рейки для прийняття швидких і необхідних рішень. Але цим законопроектом ми позбавляємо повноважень обласні та районні ради в тих територіях, які на сьогодні знаходяться далеко від зони бойових дій. Ми не виключаємо тих рад, які знаходяться на лінії зіткнення чи в окупації, що було б правильно, а своїм проектом рішення мінімізуємо і позбавляємо права на представництво громад всі районні, обласні ради, що знаходяться далеко за лінією зіткнення. Вважаю це недоречним і пропоную відхилити таку норму в законопроекті. Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 40 народного депутата Синютки комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 103.

Рішення не прийнято.

Поправка 42. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, особливо мажоритарники з фракції «Слуга народу»! Казав і повторюю, цей законопроект про недовіру вашим депутатам місцевих рад. Бо якщо вчитатися в його норми, він саме так і виглядає. Але ви знаєте, що також важливо прийняти до уваги, особливо сьогодні, коли ми ведемо боротьбу з агресором? Дуже слушно сьогодні пише багато українців, що ніколи у Росії не виграє маленька Росія, виграє лише велика Україна. Пригадайте, як на початку 2000-х років Путін знищував місцеве самоврядування в Росії, і це було одним з елементів створення тієї диктатури, тієї агресивної держави, яка з 2014 року напала на Україну. Саме тому не треба робити цього в нашій державі, не треба сьогодні будувати тут Білорусь, Росію чи Північну Корею, бо виграє у агресора лише велика Україна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 42 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Поправка 43. Тимошенко.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Думаю, зараз у нас дуже історичний час, коли ми готуємо спеціальні документи від України щодо вступу до Європейського Союзу. Там ми мусимо чітко визначити, що відповідаємо тим стандартам, вимогам, які, по суті, потрібно мати кожній країні, щоб вступити до Європейського Союзу. Якщо на територіях, де немає активних бойових дій, почнеться абсолютно нічим необґрунтована зачистка місцевого самоврядування, практично нівелювання всіх функцій депутатів, голів і так далі, як ми будемо заповнювати ті документи щодо вступу до Європейського Союзу, коли це ніхто не зрозуміє і не сприйме?

Тому прошу не підтримувати цей законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 43 народної депутатки Тимошенко комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Поправка 44. Разумков. Не наполягає.

Поправка 48...

Наполягає? Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги! Даний законопроект дозволяє громаді за власним рішенням передавати повноваження органів місцевого самоврядування органам самоорганізації населення. Оскільки профільний Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» не передбачає перелік повноважень, які можна передавати, а які ні, буде можливість передати фактично всі повноваження до незрозуміло яких органів самоорганізації населення. Тому пропоную виключити цю норму з даного законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 44 народного депутата Разумкова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 105.

Рішення не прийнято.

Поправка 48. Герасимов. Будь ласка.

Перепрошую. Поправка 45. Синютка.

СИНЮТКА О.М. Дякую. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! У цьому законопроекті передбачається повноваження щодо створення виконавчих комітетів об'єднаних територіальних громад передати від ради до повноважень голови об'єднаної територіальної громади. Незрозуміла пропозиція, тому що жодних оперативних рішень, які забезпечували б прийняття не виконкомом, а іншим органом влади, немає. Складається таке враження, що голові об'єднаної територіальної громади делегуються ці повноваження для того, щоб створити кишеньковий підконтрольний тільки йому виконавчий комітет, який прийматиме рішення в основному щодо сфери містобудування, земельних відносин і тих сфер, де точно потрібен контроль громади.

Тому, я вважаю, такий проект рішення неправильний. Прошу підтримати мою поправку, щоб не передавати таких повноважень від ради об'єднаної територіальної громади одноосібно голові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 45 народного депутата Синютки комітет відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Поправка 48. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги! Знаєте, протягом перших тижнів війни дуже серйозна співпраця відбувалася між усіма фракціями лише тому, що всі уважно читали законопроекти, і саме тому на виході були зважені, нормальні рішення. Якщо ми рухаємося в Європу, то знищення місцевого самоврядування, а законопроект саме про це, просто прохання уважно почитати, точно нам не допоможе продовжувати бути демократичною державою, яка стане гідним кандидатом на членство в Європейському Союзі та членом Європейського Союзу.

Знаєте, хотів би сказати, що поряд з тим, як закривалися телевізійні канали, і обмежувалася свобода слова, цей законопроект поки викликає дуже великі сумніви в реальній меті української влади сьогодні. Тому прошу підтримати цю поправку, а законопроект прочитати і не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 48 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Поправка 49. Тимошенко.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні друзі! Ось тут вже порушуються не тільки основи місцевого самоврядування, а й, по суті, основи розподілу бюджетних

ресурсів, тому що в абзаці шостому пункту 1 розділу I (пункт 4 частини четвертої статті 9 закону) передбачається, що коли військова адміністрація перебере на себе всі повноваження органів місцевого самоврядування, то фінансування її здійснюватиметься з місцевих бюджетів. Це просто суперечить логіці побудови державних фінансів. Тому що фінансування військової адміністрації може здійснюватися лише з державного бюджету, і ні в якому разі не з місцевого. Як можна взагалі таке сюди вписувати? У місцевому бюджеті і так кожна копійка на обліку, грошей і так не вистачає, а тут ще й забиратимуть гроші на фінансування військової адміністрації.

Тому прошу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 49 народної депутатки Тимошенко комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Поправка 50. Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги! Цей законопроект можна було б компромісно прийняти, якщо б ви погодилися з такою логікою. У нас є територіальні громади, що перебувають в зоні окупації, там, де ведуться бойові дії, а є інші громади, що живуть мирним життям. Для тих громад, що живуть мирним життям треба чітко виписати, що вони мають право вносити зміни до місцевих бюджетів, необхідні для здійснення заходів у період воєнного стану для потреб війни тощо.

На жаль, комітет на це не пішов, і ми змушені зараз гаяти час, тому що є більш нагальні, невідкладні проблеми, і ставити ці поправки на голосування.

У мене прохання до залу підтримати таку логіку, адже тоді проблема законопроекту буде розв'язана, і ми зможемо його голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, для розуміння, я надам 1 хвилину комітету.

Будь ласка.

БЕЗГІН В.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Так, Тарасе Івановичу, я підтримую логіку, про що ви кажете. Власне мова про поправки щодо обласних рад, і різниця між редакціями першого і другого читання. Ми говорили до початку розгляду цього питання, що поправки 412, 416, 426 і 429, які поширюються на всі обласні ради, ми маємо на меті провалити в залі і залишитися в редакції першого читання, коли це поширюється лише на території, де є тимчасова окупація або оточення обласного центру.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Якщо таке пояснення сприймається і щодо цього є компроміс, ми можемо його взяти до уваги, щоб не стрибати з поправки на поправку? Якщо всі це підтримують, ми могли б тоді...

Тарас Іванович. Репліка. Вас було згадано.

БАТЕНКО Т.І. Шановний пане Віталію! Така логіка зрозуміла. Тільки, якщо можна, конкретизуйте ситуацію щодо статусу міста Києва, наскільки на нього поширюється ваше пояснення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Віталію.

БЕЗГІН В.Ю. Це пояснення не поширюється на статус міста Києва. Ви це знаєте. Ці поправки стосуються обласних рад. Поправки щодо міста Києва ми вже проходили, ми можемо далі по них іти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тарасе Івановичу, немає потреби голосувати поправку 50? Тоді йдемо далі.

Поправка 51. Разумков. Наполягаєте?

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. Насправді у проекті передбачається, що голова громади може вносити самостійні зміни до місцевого бюджету, необхідні для здійснення заходів правового режиму. На жаль, в законопроекті не визначено, що саме дозволяється робити в рамках таких пропозицій, а це може призвести до неефективного використання коштів громади. Тому пропонується не підтримувати законопроект у такій редакції і більш чітко визначити цю норму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Дмитре Олександровичу, ви наполягаєте на голосуванні? Наполягаєте.

Поправку 51 Разумкова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 107.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги! Була пропозиція Тараса Івановича Батенка. Якщо ми зараз проголосуємо ті поправки, які створюють несприйняття, ми можемо припинити обговорення. Чи будемо йти далі? Шановні колеги кажуть, що будуть іти далі, тому йдемо далі.

Поправка 52. Синютка. Будь ласка.

СИНЮТКА О.М. Дійсно, передача повноважень від обласних рад до військових адміністрацій тільки в зоні бойових дій було б допустимим компромісом в цьому законопроекті. Але в мене запитання в цьому контексті до доповідача. Скажіть, будь ласка, чи правильно я розумію, що це стосуватиметься об'єднаних територіальних громад, які знаходяться тільки в зоні бойових дій або в оточенні? Передача повноважень від рад до голів ОТГ за погодженням голови військової адміністрації не стосуватиметься тих територій, що в тилу, відповідно не в зоні бойових дій?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправку 52 Синютки комітет відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 101.

Рішення не прийнято.

Поправка 55. Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Ще раз, ніхто не проти військових адміністрацій там, де це реально необхідно, там, де треба організувати оборону держави. Але, ви знаєте, в перші дні війни саме самоорганізація населення врятувала ситуацію в багатьох населених пунктах, і рушійною силою часто були саме депутати місцевих рад. Там, де це спрацювало, де вони встигли організувати територіальну оборону завдяки місцевій владі, ситуація була набагато краща, ніж там, де ми не змогли цього зробити. І знищувати місцеве самоврядування, про що йдеться в цьому законопроекті, я вважаю, в корні невірне.

До того ж давайте не забувати... Ось зараз тут на коліні збираються цей законопроект якимись поправками виправити. Не можна так, це системний законопроект. Якщо ви вже хочете... Але там йдеться не лише про місцеве самоврядування, а й про неконституційні повноваження гілок влади, про багато інших корупційних речей. Тому поправку прошу підтримати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Поправку 55 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Поправка 58. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Знаєте, задовго до прийняття Європейської Хартії місцевого самоврядування існувало таке місто Магдебург, між іншим, з IX століття. Якщо пам'ятаєте, з IX століття місто Київ було столицею Київської Русі. Москва була заснована, якщо не помиляюся, у XII столітті – 1147 рік.

Так ось, магдебурзьке право було в багатьох містах України. Здогадайтеся, в якій країні його не було. Правильно, в Росії, в жодному місті, якщо не помиляюся. А що стосується України – це Львів (1237 рік), Київ (з 1494 року), Луцьк (1287 рік), Кам'янець-Подільський, Житомир, Хмельницький, Переяслав, Бориспіль, Гостомель. Ось що нас відрізняє від країни-агресора, і взагалі від країн-диктатур.

І сьогодні цим законопроектом просуватися до створення диктатури в Україні під виглядом і, скажімо, прикриваючись...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 58 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Поправка 60. Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Я продовжу. Знаєте, ключове, що зробило магдебурзьке право... Давайте дослухаємося, це ж наша історія. Запровадження магдебурзького права в українських землях, насамперед захистило міське населення від свавілля королівських намісників та великих землевласників, створило сприятливі умови для розвитку ремесел і торгівлі. Ось там і з'являвся середній клас. І це запорука нормального існування держави, це була запорука створення нормального місцевого самоврядування. Сьогодні ви хочете його знищувати.

Тому, що стосується поправки, прохання підтримати. Цей законопроект у жодному разі сьогодні голосувати не можна, оскільки це збірна солянка багатьох поганих речей, про що я ще скажу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 60 народного депутата Герасимова відхилено. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Поправка 62. Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Тепер щодо поганого, що є в цьому законопроекті. Я вже казав, головна його мета – знищити місцеве самоврядування. Ми вже почули, що хочуть збивати поправки стосовно обласних рад. Виникає дуже просте запитання: а хто ж їх туди засунув? У мене іншого слова немає. Засунути для того, щоб зібралася Верховна Рада і для того, щоб їх збивати? Ви знаєте, це... Сьогодні з цієї трибуни Президент України казав про те, що не треба витрачати час на зайві законопроекти. Ставити поправки і їх збивати – це не зайве? Слухайте, це повний хаос.

Щодо інших речей, ви в курсі, що зараз хочуть пропхнути сумішництво державних чиновників. Сумішництво. А що ще хочуть пропхнути в цьому законопроекті?

Тому я кажу, повторюю і буду повторювати ще багато разів. Насамперед цей законопроект про корупцію. Прошу його не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 62 народного депутата Герасимова відхилено комітетом. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Поправка 64. Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую. Знаєте, є ще один важливий момент. Ми вже казали, що в цьому законопроекті закладено дуже багато неприйнятних для нашої демократичної країни норм, яка є кандидатом на вступ до ЄС і яка сьогодні б'ється з агресором за звільнення своєї території. Але є запитання щодо того, як це все виписано.

Наприклад, ви сьогодні кажете, що військову адміністрацію населеного пункту очолює начальник, який призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України за пропозицією Генштабу Збройних Сил України або відповідної облдержадміністрації. З цим можна погодитися. Але чи врахували ви, що низкою положень на Генштаб, який сьогодні воює, накладає окремі повноваження окремих військових адміністрацій у разі, якщо на відповідній території обласна військова адміністрація не утворена? Навіть в цих деталях видно, наскільки непрофесійно виписаний конкретно цей законопроект. Це його відмінність від закону (проект № 7153).

Поправку прошу підтримати, законопроект ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 64 народного депутата Герасимова комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Поправка 66. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Скажіть, будь ласка, частиною четвертою статті 9 закону (в редакції цього проекту) пропонується передбачити, що в період дії воєнного стану сільський, селищний, міський голова територіальної громади, на території якої не ведуться бойові дії (підкреслюю, про це казали сьогодні багато моїх колег) та не прийнято рішення про утворення військової адміністрації населеного пункту з обов'язковим інформуванням начальника відповідної обласної військової адміністрації, може здійснювати одноосібно низку повноважень, віднесених статтею 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до повноважень відповідної місцевої ради.

А взагалі подумали, що така правова норма обмежуватиме компетенцію сільських, селищних і міських рад, які, між іншим, виконують свої повноваження відповідно до Конституції України? Це не лише порушення Конституції, це недовіра монобільшості й Офісу Президента, бо, впевнений, там писався цей законопроект, до власних представників в міських радах. Тож навіщо ви їх обирали, якщо їм не довіряєте?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 66 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати

«За» – 89.

Рішення не прийнято.

Поправка 68. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Знову повертаюся. Ми щойно говорили про те, що обмежуємо сьогодні компетенцію сільських, селищних і міських рад на територіях, де, підкреслюю, не ведуться бойові дії. А тепер увага! Сільські та селищні ради виконують свої повноваження відповідно до Конституції і законів України, зокрема Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Саме ці норми не відповідають Конституції України: статті 7, де зазначено, що в Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування, та частині першій статті 144, у якій йдеться про те, що органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території. Така невідповідність Конституції України є неприйнятною.

Тобто, на запитання, про що в цьому законопроекті, відповідь – в цьому законопроекті Північна Корея. Як це виписано? Це виписано антиконституційними нормами.

Прошу підтримати цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 68 народного депутата Герасимова комітетом відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Поправка 70. Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Я вже казав, що основна мета законопроекту – знищення місцевого самоврядування. Чесно кажучи, після цього я хочу детально проаналізувати перелік тих, хто за це голосуватиме. Думаю, треба буде донести в кожне селище, містечко, до кожного депутата місцевої ради, хто в залі Верховної Ради голосуватиме за знищення місцевого самоврядування в Україні.

Коли будується Північна Корея, чи там Білорусь, чи маленька Росія, наступний крок – це знищення Верховної Ради України. Між іншим, я вам скажу, що те, як сьогодні, наприклад, висвітлюється діяльність роботи Верховної Ради України, щось мені підказує, що наступним кроком після місцевого самоврядування буде саме знищення Верховної Ради України в певному сенсі.

Так ось хотів би сказати, що окрім цього, є багато інших поганих речей у цьому законопроекті. Про сумісництво державних чиновників я вже казав, думаю, цю норму колеги теж сьогодні розвернуть досить серйозно. Але також там є функції, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 70 Герасимова відхилена комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Поправка 74. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую. Я вже казав, що певним гілкам влади надаються невластиві функції, і знову-таки незаконно. Якщо ви вже так цього хочете, що вам заважає зробити це законним шляхом?

Так ось у частині другій статті 11 закону (в редакції проекту) пропонується передбачити, що Президент України в період дії воєнного стану може прийняти рішення про відсторонення від займаної посади посадової особи, призначення на посаду та звільнення з посади якої віднесено до його повноважень, та покладення на відповідний період виконання обов'язків на іншу особу. Правильна ж норма. Можливо, це й потрібно робити. Але чому це робиться в неконституційний спосіб? Тому що Конституція України не наділяє Президента України повноваженнями приймати рішення про відсторонення посадових осіб від займаних посад.

Скажіть, будь ласка, чому всі ці норми виписуються настільки бездарно, навіть ті, які, гадаю, треба приймати? Саме тому прошу цю поправку підтримати, а законопроект ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 74 Герасимова комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Поправка 76. Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Продовжуємо говорити про солянку корупційних «хотелок», закладених у цьому законопроекті.

Наприклад, ви в курсі, що одним з елементів, який є в цьому законопроекті, дозволяється приймати нормативно-правові акти місцевих органів без проведення їх через Мін'юст та перевірки на їх відповідність законодавству. До

того ж такі акти діятимуть й навіть після скасування воєнного стану? Скажіть, будь ласка, навіщо це робити? Ми вже один раз зупиняли таку корупційну норму, саме в період консенсусу, коли хотіли підписувати договори оренди в період воєнного стану на 100, 200, 300 років. Зупинили це. Але навіщо зараз цю норму залишати в законопроекті?

Я вам просто яскраво демонструю, що цей законопроект не лише про вбивство місцевого самоврядування, а й про корупцію. Прошу підтримати цю поправку, а законопроект ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 76 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Поправка 78. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Хотів би продовжити. Запропонованими змінами до частини десятої статті 9, це якраз про те, що можна без Мін'юсту та без будь-якої перевірки приймати рішення, встановлюється, що в період дії воєнного стану на акти органів місцевого самоврядування військово-цивільних та військових адміністрацій та їх посадових осіб не поширюються вимоги законодавства про прийняття та оприлюднення нормативно-правових актів.

Знаєте, частину, звичайно, ми розуміємо – ті, що відносяться до сфери безпеки і оборони. Але ж тут про них не написано. Це вам яскравий приклад того, що готується дерибан грошей, до того ж корупційний, без рад: обласних (на дану хвилину), районних, ОТГ, без міських рад. І після того навіть припиняється оприлюднення цих рішень. Це я пояснюю, що в цьому законопроекті понаписували. До того ж понаписувала, як мені здається, не фракція «Слуга народу», тому що вона писала закон (проект № 7153), і він нормальний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 78 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Поправка 80. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Продовжуємо говорити про речі, які є неприйнятними. Я демонструю і хочу, щоб просто дослухалися. Буду повторювати, тому що бачу, в залі обговорюють багато якихось особистих питань, але законопроект надто серйозний. Прошу, щоб все-таки почули це.

Так ось у законопроекті пропонується наділити начальника військової адміністрації повним обсягом повноважень місцевих рад, і нова частина друга

статті 10 визначає, що начальник військової адміністрації виконує всі повноваження місцевих рад без будь-яких обмежень, без будь-якого зв'язку із заходами воєнного стану. Дуже важливий момент: без будь-якого зв'язку із заходами воєнного стану.

Ми погоджувалися з тим, що це надважливо там, де йдуть активні бойові дії, де є замінування, де потрібне відновлення територій. Але, скажіть, будь ласка, навіщо це потрібно, наприклад, на Закарпатті? Дуже просте запитання. Навіщо це потрібно на Франківщині? Навіщо це потрібно на Тернопільщині? Навіщо це потрібно на Львівщині?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 80 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 95.

Рішення не прийнято.

Поправка 82. Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Продовжую, у мене ще багато поправок. Як ви знаєте, я дуже уважно читаю багато законопроектів. Між іншим, я вдячний колегам Безгіну, Завітневичу, Іонушасу за те, скільки законопроектів я прочитав за ці два місяці війни.

Так ось у цьому законопроекті пропонується встановити додаткову підставу для фактичного відсторонення міських голів у населених пунктах, де не проходять бойові дії і в яких органи місцевого самоврядування можуть повноцінно функціонувати. Знаєте, коли у перші тижні війни ми проговорювали будь-які норми законопроектів, я завжди запитував, у чому кінцева мета тієї чи іншої норми. І з урахуванням цього ми ці норми прописували. Ось саме через це, наприклад, з'явилася норма, що припиняються повноваження обласної ради, якщо захоплено чи оточено адміністративний центр області. Бо мета була не допустити, наприклад, тих подій, які могли теоретично статися в Херсонській області, хоча я вдячний облраді, яка прийняла дуже важливе рішення щодо того, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 82 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Поправка 84. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Я продовжу. Так ось, якщо чесно, хочу зрозуміти і почути від комітету кінцеву мету норми, у якій ви пропонуєте якраз там, де не проходять бойові дії, встановити додаткові підстави для фактичного відсторонення міських голів. Можливо, це в якомусь сенсі

і вірно, якщо міський голова щось порушує, не допомагає армії, територіальній обороні. Але знову питання не тільки про те – що, а й про те – як.

Ось, наприклад, змінами до частини шостої статті 9 пропонують утворювати військові адміністрації, відсторонюючи обраних місцевих голів у разі (увага!) наявності фактів порушення під час реалізації повноважень. По-перше, не вказано, порушення саме чого. Розумієте, написано, що якщо під час, наприклад, здійснення своїх повноважень голова перейшов вулицю на червоне світло на території цього населеного пункту, то створюється військова адміністрація. Ось що формально тут написано. Знову-таки, оце питання щодо того, як воно виписано...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 84 Герасимова комітетом відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Поправка 86. Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Насамперед хотів би сказати, навіщо ми зараз у другому читанні розглядаємо законопроект, у якому багато норм треба не просто виключати, а змінювати, тому що вони виписані як мінімум непрофесійно. Почитайте висновок Головного науково-експертного управління та зауваження Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України. Багато норм законопроекту, скажімо, не заперечується, а заперечується той шлях, яким вони виписані.

Найцікавіше, я впевнений, що ті депутати, юристи, які читали цей законопроект, розуміють, наскільки кострубато це виписано. До того ж цим законопроектом ще й знищується місцеве самоврядування. Я не втомлюватимуся це повторювати. Навіть, якщо ви сьогодні викинете поправки, як сказав з трибуни Віталій Безгін, стосовно обласних рад, то давайте не забувати, що міські – ні, залишаються, районні – о'кей, ще можна дискутувати, тому що ми знаємо, що відбувається адміністративна реформа, хоча проводиться вона невірно. Законопроект приймати не можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 86 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Поправка 88. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, колеги. Зараз повернемося до інших поганих речей, наприклад, до сумісництва. Ви знаєте, сьогодні ми реально хочемо стати країною – кандидатом в члени Європейського Союзу з реальною перспективою стати членом Європейського Союзу. Чому ви хочете цим законопроектом повернути майже половину антикорупційного законодавства? Як тільки ви введете

норму сумісництва для державних чиновників... Ви взагалі розумієте, що робите? Чи можна мені подивитися, хто пропустив ці поправки, як голосував комітет і яким чином ці поправки з'явилися в цьому законопроекті?

Колеги, не можна лівою рукою, вибачте, казати і робити все для того, щоб іти в Європу, а правою рукою робити все, щоб стати маленькою Росією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 88 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Поправка 90. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Повертаємося до поганих речей у цьому законопроекті. Так ось, у законопроекті пропонується наділити міського, сільського, селищного голову без контролю відповідної ради (це дуже важливий момент), повноваженнями укладати фактично будь-які договори, які мали б погоджуватися з місцевою радою. А тепер – увага! Приготувалися? До того ж договір фактично можна укладати на будь-який строк. Тобто, ви взагалі розумієте, яку «вільну касу» ви зараз намагаєтесь створити?

Слухайте, століттями створювалося місцеве самоврядування, його принципи, принципи балансів і противаг. І робили це не лише мер чи голова селищної ради, а відповідна рада, яка контролює ці процеси, як проходить рішення через відповідні місцеві ради. І сьогодні ви пропонуєте це повністю...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 90 народного депутата Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Поправка 92. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, колеги. Я знаю, що вже відбуваються прямі трансляції нашого засідання, зокрема міжнародними агенціями. Знаєте, мені дуже сумно зараз казати про те, що сьогодні ми робимо крок не в Європу, а від Європи. Як це можна робити? Як можна внести в сесійний зал законопроект, який не просто розколює сьогодні суспільство, а й виявляє недовіру влади до всіх місцевих депутатів, а відповідно й до населення? Ви сьогодні збираєтесь забирати зброю у тероборони? Це теж елемент того самого ланцюга недовіри до власного населення? Слухайте, українські люди, українська армія витягнули цю війну з першого дня. Що ви зараз робите?

Продовжу про ці договори. Ви знаєте, питання в тому, що не тільки на будь-який строк, а ще й з яких питань. А з питань, чесно кажучи, широкого кола.

У виступі щодо наступної поправки я продовжу пояснення, але, щоб ви розуміли, ім'я цьому законопроекті – корупція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 92 Герасимова відхилена комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

Поправка 94. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую. Продовжу про ці знамениті договори, якими ви... Вже я розумію: хочуть дерибанити міжнародні кошти. Чесно кажучи, «Європейська солідарність» буде вимагати, щоб кожна копійка чи з грошей платників податків, чи з міжнародної допомоги наших партнерів, яка буде спрямована на відновлення, була під жорстким контролем. Тому що вже вистачить «великого крадівництва» до війни.

Так ось, у частині восьмій статті 9 закону (в редакції проекту) сільський, селищний, міський голова наділяється повноваженням укладати договори з питань, визначених частинами четвертою і п'ятою цієї статті, без погодження з радою? А що таке договори з питань, визначених вказаною частиною статті, наразі незрозуміло. Може, так завуалювати дерибан, щоб ніхто після того, скажімо, не міг постраждати, це і є мета?

Шановні колеги, я розумію, що, звичайно, без затвердження відповідною радою, без контролю, без проходження рішення відповідної ради красти легше. Але, можливо, цього не треба робити?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 94 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Поправка 96. Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Переходимо до наступного. Знаєте, мені здається, що в Офісі Президента збирали вже всі «хотелки». Наприклад, а як в законопроекті з'явилася функція голови військової адміністрації про прибирання МАФів? Я розумію, де ведуться військові дії, бо потрібно готувати місто до оборони, там треба швидко приймати термінові рішення. А тепер – увага! А як ви хочете зробити таку комбінацію: спочатку усунути міську раду від прийняття рішень, а після того конкретно законом наділити відповідного голову військової адміністрації, наприклад, якого ви хочете призначити на Львівщині, чи на Тернопільщині, чи на Франківщині, питанням прибирання МАФів? Ви не розумієте, що зараз тут створюєте? У мене

просто питання: хто автор цієї норми, хто її подавав? Ім'я цьому законопроекту – корупція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 96 Герасимова комітетом відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Поправка 98. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Повертаючись до суті законопроекту, ще раз хотів би сказати, коли ми обговорювали з колегами з фракції «Слуга народу» знаменитий закон (проект № 7153), то завжди... Чому відбувалася конструктивна співпраця, у якій брали участь не лише представники фракції, а й пан Малюська, і пан Немчінов? Працювали єдиною злагодженою командою, задавали кінцеву мету, заради якої все й робили.

Я розумію, що це, можливо, буде нецікаво, але тим не менше. З урахуванням того, що я зараз бачу в цьому законопроекті, я чітко розумію, що мета – не те, що ви... Ключовим пріоритетом і метою цього законопроекту не є захист держави. Ось, що ключове. Бо ви ж прикриваєтеся цим. Це ж великий цинізм – прикриваючись захистом держави, тим, що сьогодні відбувається агресія, війна, робити корупційні речі і знищувати місцеве самоврядування.

Продовжу виступ щодо іншої поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправку 98 Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Поправка 100, ювілейна. Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Якщо не помиляюся, всього у нас 559 поправок, тому в принципі ще багато роботи попереду. А ще є поправки на підтвердження, Руслане Олексійовичу, давайте не забувати. Частина якраз хоче ставити «Слуга народу» без питань.

Так ось, Руслане Олексійовичу, ключова мета. Якщо ви почитаєте цей законопроект, то він складається з двох великих, суттєвих частин.

Перша – побудова Північної Кореї в Україні. Слухайте, нам сьогодні весь світ допомагає як демократичній країні. Що робить сьогодні влада? Закриває опозиційні телеканали, намагається знищити місцеве самоврядування. Хотів би нагадати, хто витягнув COVID-19 в перші тижні, коли влада нам рапортувала,

що все добре. Хто в перші дні допомагав готувати оборону міст? Це місцева влада, місцеве самоврядування, яке ви хочете знищити.

Друга – явно не підтримка місцевого самоврядування, а побудова маленької Росії в Україні. Це неприпустимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 100 народного депутата Герасимова комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 89.

Рішення не прийнято.

Поправка 101. Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Зверніть, будь ласка, увагу на те, що голова комітету, який зараз доповідає цей законопроект і проводить обговорення поправок, сказав, що в цьому законопроекті так і передбачено, що лише для окупованих або частково окупованих територій, або, де ведуться воєнні дії, військові адміністрації матимуть особливі повноваження без місцевого самоврядування. Але, коли вас запитали, чи буде військова адміністрація прибрана з Києва, ви сказали, ні. Це означає, що цей законопроект (коли ви пояснюватимете своїм депутатам) абсолютно не відповідає тій концепції, яку ви проголосили, що буде повне беззаконня і військові адміністрації будуть створені, де завгодно, на свій смак. Тому цей законопроект є, по суті, ще одним кроком до абсолютизації влади...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Поправку 101 народної депутатки Тимошенко комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Поправка 102. Синютка. Будь ласка.

СИНЮТКА О.М. Шановний пане Голово! Прошу, щоб доповідач все-таки дав відповідь на запитання, яке вже ставилося. Тому що всі поправки, які ми зараз обговорюємо, стосуються територій, де не ведуться бойові дії, де керівництво обласних рад, об'єднаних територіальних громад може працювати в штатному режимі. Щойно ми почули, що компромісом і правильним рішенням буде, коли обласним, районним радам залишать відповідні повноваження.

Отже, запитання до доповідача, і, пане Голово, я дуже прошу вас, щоб все-таки ми отримали відповідь. Чи стосуватиметься це того, що об'єднані територіальні громади в зонах, де не ведуться активні бойові дії, збережуть за собою всі повноваження, і їх не передадуть ані головам ОТГ, ані головам військових адміністрацій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коротко, позиція комітету.

БЕЗГІН В.Ю. Насамперед законопроект не обмежує повноважень органів місцевого самоврядування базового рівня, якщо ми кажемо про сільські, селищні, міські ради. Дійсно, є перелік з семи пунктів, де ці повноваження на період дії воєнного стану пропонують передати головам громад, щоб вони могли ухвалювати рішення фактично одноособово. Причина, думаю, зрозуміла. Навіть, якщо ми зараз візьмемо території, де не відбуваються бойові дії, є велика кількість депутатів місцевих рад, які покинули Україну, це жінки, і відповідно є проблеми з кворумом.

До того ж є велика кількість громад, де більшість або великий шмат депутатів місцевих рад є представниками проросійських партій. Відповідно в голів громад немає можливості проводити рішення, щодо, наприклад, Збройних Сил України.

Отже, стосовно громад, центральна влада на їх повноваження не претендує, але, ми вважаємо, частина цих повноважень має бути передана головам громад на період дії воєнного стану.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 102 народного депутата Синютки комітет відхилив. Позицію почули. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 82.

Рішення не прийнято.

Поправка 103. Крулько. Будь ласка. Крулько не наполягає.

Поправка 104. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово. Ще раз підкреслюю, навіть під час запровадження воєнного стану ми повинні дотримуватися того, щоб функціонування державних інституцій принаймні не суперечило Конституції України та міжнародним зобов'язанням, які регламентують питання місцевого самоврядування, зокрема Європейській Хартії місцевого самоврядування.

Щодо Конституції, то в ній чітко визначається два міста зі спеціальним статусом – це місто Київ і місто Севастополь. А тому в місті Києві запровадження воєнного стану, функціонування військової адміністрації повинно носити спеціальний характер, який точно не повинен бути таким, як у невеличкому містечку на Західній Україні, чи на Східній Україні, чи десь ще. Столиця – це специфічне місто, це специфічний регіон, а тому повинен бути спеціальний порядок запровадження воєнного стану і можливого функціонування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 104 Власенка комітет відхилив і залишається на своїй позиції. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 88.

Рішення не прийнято.

Поправка 106. Алексєєв. Будь ласка.

АЛЕКСЕЄВ С.О. Шановні колеги! Навіть у назві цього законопроекту – щодо функціонування місцевого самоврядування у період дії воєнного стану... Тобто, за логікою цього законопроекту в разі, якщо в будь-якій адміністративно-територіальній одиниці органи місцевого самоврядування не можуть з причин бойових дій, воєнного стану виконувати своїх функцій, то ці функції переходять до військових адміністрацій.

Скажіть, будь ласка, навіщо в селах, громадах, містах, областях, наприклад, за опалення, подачу гарячої води відповідати військовій адміністрації тоді, коли всі органи місцевого самоврядування можуть спокійно виконувати свої функції? Навіщо ми приймаємо ці норми?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 106 народного депутата Алексеєва комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Поправка 109. Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, шановний Руслане Олексійовичу. Знаєте, я хотів би повернутися до суті цього суттєвого законопроекту. Ви в курсі, що поширення магдебурзького права на території України сприяло формуванню нових рис ментальності місцевого населення, бо це ж не просто про управління, це не просто про документ чи про юридичні аспекти? Історики вже багато написали, що це сприяло формуванню нових рис ментальності місцевого населення. Це про нас з вами, про Україну, і це наша відмінність від Російської Федерації, де магдебурзького права не було.

Так ось українцям стали притаманні: демократизм, менша орієнтація на центральну владу, бажання будувати суспільне життя на основі правових норм. І таким чином саме магдебурзьке право допомагало формувати в нас громадянське суспільство, яке пройшло два майдани. А зараз ви хочете це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 109 Герасимова відхилена комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Поправка 112. Разумков Дмитро Олександрович.

Перепрошую. Поправка 111. Батенко. Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І. Руслане Олексійовичу! Питання в тому, що на фоні того, що відбувається сьогодні в країні, коли в умовах воєнного стану наші Збройні Сили воюють з ворогом, ми демонструємо не зовсім правильний стиль роботи у Верховній Раді України, оскільки ми, розуміючи, наполягаємо і провалюємо ці

поправки. Вважаю, це недопрацювання Погоджувальної ради, якщо ми домовляємося про якісь компромісні речі і не можемо їх дотриматися в сесійному залі.

Ми розуміємо, що ці поправки не проходять. Тому я вважаю, що о 16 годині ми повинні на цьому етапі закрити обговорення даного законопроекту, а далі в рамках Погоджувальної ради доопрацьовувати компроміс цього законопроекту, щоб не показувати ганьбу, принаймні для себе, тому що суспільство нас так чи інакше не бачить і немає належного висвітлення роботи Верховної Ради України.

Поправку 111 прошу поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Поправку 111 Тараса Івановича Батенка комітет відхилив. Ставлю її на голосування, прошу визначатися та голосувати.

«За» – 91.

Рішення не прийнято.

Поправка 112. Разумков. Немає? Дякую.

Поправка 113. Синютка. Будь ласка.

СИНЮТКА О.М. Шановний пане Голово! Щойно ми почули аргументи доповідача, який каже, що десятки тисяч депутатів об'єднаних територіальних громад погано ставляться до виконання своїх обов'язків. Скажіть, будь ласка, якщо ми говоримо про те, що у нас є депутати проросійських партій з проросійським нахилом, добре, що ми сьогодні проголосували за заборону проросійських партій, у нас що, немає голів ОТГ, які налаштовані проросійськи, які вже сьогодні на окупованих територіях пішли на співпрацю з ворогом?

Ми сьогодні маємо інструмент, який прийняла Верховна Рада, – це закон про колаборацію. Давайте дамо можливість тим депутатам, які налаштовані на співпрацю з ворогом, проявити себе, і притягнемо їх до відповідальності. Ми не зможемо цього зробити, якщо не будемо в об'єднаних територіальних громадах порушувати цих питань.

І ще одне. Скажіть, будь ласка, а сьогодні є прецеденти, коли не зібралися ради...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправку 113 народного депутата Синютки комітет відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято.

Поправка 116. Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В. Дякую, Руслане Олексійовичу. Зараз хотів би, щоб ті депутати, навіть зі «Слуги народу», які читають закони, просто мене уважно послушали. У правій колонці таблиці, в змінах до статей 11 і 12 цього законопроекту пропонується Президента України і Верховну Раду України наділити

повноваженнями відсторонювати посадовців, які ними призначаються або звільняються. Давайте не забувати, що повноваження і Президента, і Верховної Ради регулюються Конституцією України і не можуть розширюватися інакше, ніж внесенням змін до Конституції України. Якщо в Конституції України не вписано повноважень щодо відсторонення, тож їх і не може бути в законі. Це перше.

І друге. Не зовсім зрозуміло, що таке відсторонення та призначення виконуючих обов'язки. А тепер – увага! Президент України фактично отримає можливість відсторонити всіх суддів, зокрема й Конституційного Суду України, і призначити виконуючих обов'язки суддів. Верховна Рада, наприклад, може відсторонити міністра оборони і призначити виконуючого обов'язки. Чи є це правильним рішенням сьогодні? Невпевнений.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 116 народного депутата Герасимова відхилена комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Поправка 117. Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні народні депутати більшості! Гадаю, ви зараз допускаєте одну із стандартних помилок. Ви вважаєте, що якщо у вас є більшість, то, прикриваючись війною, ви можете руйнувати основи демократії, основи свободи слова, основи місцевого самоврядування, можете започатковувати будь-які корупційні схеми, можете робити будь-що. Ця ілюзія всюдозволеності рано чи пізно завершиться, просто люди зараз у війні, в біді і вони реально хочуть гуртуватися, щоб бути разом в цій ситуації. Але ви користуєтеся цією єдністю і спільністю, для того щоб руйнувати країну з посмішками, під шумок, говорячи по мобільних телефонах, дивлячись на все це, як на цирк. Я хочу вам сказати, що рано чи пізно за це прийде відповідальність...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Поправка 117 Тимошенко відхилена комітетом. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Шановні народні депутати! На жаль, через велику кількість поправок і пропозицій, які подали народні депутати до законопроекту [№ 7269](#), ми не можемо сьогодні завершити розгляд цього питання. Ми повернемося до завершення його розгляду та до інших питань, запланованих на сьогодні, на нашому наступному зібранні.

Дякую всім за плідну роботу. Ми не закриваємо наше пленарне засідання. Про час і місце нашого наступного зібрання буде повідомлено завчасно.

Віримо у Збройні Сили України! З нами правда! З нами Бог! Працюємо разом на перемогу! Слава Україні!